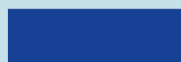

ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

*των Ευρωπαϊκών διαρθρωτικών
και επενδυτικών ταμείων
και συναφών εργαλείων της ΕΕ*

Το Europe Direct είναι μια υπηρεσία που σας βοηθάει να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τηλεφωνικός αριθμός χωρίς χρέωση (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Ορισμένοι πάροχοι κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν την πρόσβαση σε αριθμούς 00 800, διαφορετικά αυτές οι κλήσεις μπορεί να χρεωθούν.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση διατίθενται στο διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014

Φωτογραφίες: Σελίδα 12: ©Fifteen Cornwall Apprenticeship Programme; σελίδες 23, 27, 29, 32, 35, 37, 41, 44, 47, 50, 51: ©Shutterstock

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2014

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με την προϋπόθεση της αναφοράς της πηγής.

Printed in Belgium

ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

*των Ευρωπαϊκών διαρθρωτικών
και επενδυτικών ταμείων
και συναφών εργαλείων της ΕΕ*

Προοίμιο

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για το 2014-20 επιτρέπει τη νέα γενιά των προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ να υλοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2014.

Ο [κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 1303/2013](#) καθορίζει τις κοινές διατάξεις που διέπουν το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (**ΕΤΠΑ**), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (**ΕΚΤ**), το Ταμείο Συνοχής (**ΤΣ**), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (**ΕΓΤΑΑ**) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (**ΕΤΘΑ**). Τα ταμεία αυτά λειτουργούν σε ένα κοινό πλαίσιο γνωστό ως τα «**Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία**» ή «**ΕΔΕΤ**». Ο κανονισμός καθορίζει επίσης τις απαραίτητες διατάξεις για την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας των ΕΔΕΤ και τον συντονισμό μεταξύ τους και με τα άλλα εργαλεία της ΕΕ.

Το άρθρο 13 του κανονισμού καλεί την Επιτροπή να προετοιμάσει καθοδήγηση προς τους δικαιούχους για το πώς επιτυγχάνεται αποτελεσματικά η πρόσβαση και χρήση των ΕΔΕΤ καθώς και πώς να αξιοποιηθεί η συμπληρωματικότητα με τα άλλα εργαλεία των συναφών πολιτικών της Ένωσης.

Ο όρος «Δικαιούχοι» καλύπτει ένα ευρύ κοινό, αρχίζοντας από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)¹ μέχρι μεγάλες επιχειρήσεις και από δημόσιους φορείς μέχρι μη-κυβερνητικές οργανώσεις και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Αυτοί οι δικαιούχοι θα μπορούσαν επίσης να είναι πανεπιστήμια, φοιτητές, ερευνητές, αγρότες ή αλιείς.

Τα εν δυνάμει ταμεία και οι διαδικασίες αίτησης ποικίλλουν όσο και οι δικαιούχοι. Ειδική καθοδήγηση υφίσταται ήδη και η κάθε Γενική Διεύθυνση της Επιτροπής έχει διαθέσει διαδικτυακή πληροφόρηση περιγράφοντας λεπτομερώς τη λειτουργία τους και τα δημοσιονομικά εργαλεία.

Αυτή η Καθοδήγηση για Δικαιούχους δεν είναι ένας εξαντλητικός κατάλογος των διαθέσιμων ευρωπαϊκών ταμείων. Βασίζεται στο Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (Παράρτημα 1 του κανονισμού (ΕΕ) Αριθ. 1303/2013) το οποίο παρέχει τη βάση για βέλτιστο συντονισμό μεταξύ των ΕΔΕΤ και των άλλων εργαλείων της ΕΕ.

Για κάθε **θεματικό στόχο ή ΘΣ** που καθορίζεται στον κανονισμό των ΕΔΕΤ, η καθοδήγηση παρέχει μια επισκόπηση συμπληρωματικών εργαλείων, διαθέσιμων σε επίπεδο ΕΕ, με λεπτομερείς πηγές πληροφόρησης, παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών για τον συνδυασμό διαφορετικών ροών χρηματοδότησης, καθώς και μια περιγραφή των σχετικών αρχών και φορέων που συμμετέχουν στη διαχείριση κάθε εργαλείου.

Οι σύνδεσμοι που παρέχονται σε όλο το έγγραφο θα επιτρέψουν σε δυνητικούς δικαιούχους να πλοηγηθούν στο λαβύρινθο του υλικού που διατίθεται στο διαδίκτυο, οδηγώντας τους στις πιο άμεσες και χρήσιμες ιστοσελίδες και έγγραφα. Διατίθεται επίσης ένας ηλεκτρονικός κατάλογος ελέγχου για βοήθεια των δυνητικών δικαιούχων προκειμένου να προσδιορίσουν τις πιο κατάλληλες πηγές χρηματοδότησης.

1 «Μικρομεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ)» σημαίνει μια πολύ μικρή, μικρή ή μεσαίου μεγέθους επιχείρηση όπως ορίζεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ4 της επιτροπής η οποία:

- ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή,
- απασχολεί λιγότερο από 250 άτομα (εκφρασμένα σε ετήσιες μονάδες εργασίας: «αριθμός απασχολούμενων»),
- ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν ξεπερνά τα 50 εκατομμύρια EUR ή/και ο ετήσιος συνολικός ισολογισμός δεν ξεπερνά τα 43 εκατομμύρια EUR.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	6
2. Τα Ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ)	8
2.1. Επισκόπηση και γενικές αρχές.....	8
2.2. Πεδίο εφαρμογής των ΕΔΕΤ.....	9
2.3. Ορθή δημοσιονομική διαχείριση	11
2.4. Οικοδόμηση συνεργειών μεταξύ των ΕΔΕΤ	11
3. Άλλα ταμεία της ΕΕ – Επισκόπηση	13
3.1. Ορίζοντας 2020	13
3.2. Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη (ΔΣΕ)»	15
3.3. Ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (COSME -Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises)	16
3.4. LIFE.....	17
3.5. Δημιουργική Ευρώπη.....	18
3.6. Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI - Employment and Social Innovation).....	18
3.7. Erasmus+	19
3.8. Τρίτο πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία	20
4. Τα ΕΔΕΤ και άλλα όργανα της ΕΕ ανά θεματικό στόχο (ΘΣ)	21
4.1. ΘΣ 1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.....	22
4.2. ΘΣ 2: Ενίσχυση της πρόσβασης στις ΤΠΕ και της χρήσης και ποιότητάς τους	26
4.3. ΘΣ 3: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (MME), του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)	28
4.4. ΘΣ 4: Στήριξη της στροφής προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα σε όλους τους τομείς	31
4.5. ΘΣ 5: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	34
4.6. ΘΣ 6: Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, και προώθηση της αποδοτικής χρήσης πόρων.....	36
4.7. ΘΣ 7: Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και άρση προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων.....	40
4.8. ΘΣ 8: Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης, και στήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων	43
4.9. ΘΣ 9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και όλων των διακρίσεων	46
4.10. ΘΣ 10: Επενδύσεις σε εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση για δεξιότητες και δια βίου μάθηση	49
4.11. ΘΣ 11: Ενίσχυση της θεσμικής επάρκειας δημόσιων αρχών και παραγόντων, και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση.....	50
5. Άλλες χρήσιμες πληροφορίες	53
5.1. Ηλεκτρονικός κατάλογος ελέγχου για τους δικαιούχους.....	53
5.2. Προβολή της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης	53
5.3. Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και ο Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ.....	53
6. Γλωσσάριο	54

1. ΕΙΣΑΓΩΓΉ

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020», που θεσπίστηκε το 2010, είναι η δεκαετής στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η ΕΕ έχει πέντε [πρωταρχικούς στόχους](#) που θέλει να επιτύχει μέχρι το τέλος του 2020. Αυτοί οι στόχοι βρίσκονται στους εξής τομείς:

- απασχόληση,
- έρευνα και ανάπτυξη,
- κλίμα/ενέργεια,
- εκπαίδευση,
- μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» στηρίζεται από επτά [«εμβληματικές πρωτοβουλίες»](#). Αυτές οι πρωτοβουλίες συμβάλλουν στην προώθηση των προσπαθειών της ΕΕ και των εθνικών αρχών σε τομείς που στηρίζουν τις προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και περιλαμβάνουν: την καινοτομία, την ψηφιακή οικονομία, την απασχόληση, τους νέους, τη βιομηχανική πολιτική, τη φτώχεια και την αποδοτική χρήση των πόρων.

Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να δημιουργήσει περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας. Στοχεύει επίσης να θεσπίσει μια κοινωνία χωρίς κοινωνικό αποκλεισμό. Αυτοί οι στόχοι βρίσκονται στο κέντρο της στρατηγικής [«Ευρώπη 2020»](#)² για τη δημιουργία έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε ολόκληρη την ήπειρο.

Με τη στήριξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», τα ΕΔΕΤ συμβάλλουν στη μείωση των ποικίλων βαθμών ανάπτυξης σε περιφέρειες και νήσους σε όλη την επικράτεια της ΕΕ. Με σκοπό να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των ΕΔΕΤ, σκιαγραφούνται έντεκα θεματικοί στόχοι (ΘΣ) στον κανονισμό (Άρθρο 9, κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013).

Άλλα εργαλεία της ΕΕ συνεισφέρουν επίσης σε αυτούς τους ΘΣ και τα Κράτη Μέλη παροτρύνονται να αξιοποιήσουν όλα τα διαθέσιμα εργαλεία χρηματοδότησης σε Ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

² Η ενδιάμεση επανεξέταση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι σε εξέλιξη, ξεκινώντας με μια δημόσια διαβούλευση. Τα αποτελέσματα της επανεξέτασης θα είναι διαθέσιμα το 2015 στον δικτυακό τόπο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ (ΘΣ)

1. ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας,
2. ενίσχυση στην πρόσβαση και τη χρήση και την ποιότητα των ΤΠΕ,
3. ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ),
4. στήριξη της στροφής προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα σε όλους τους τομείς,
5. προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων,
6. διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης πόρων,
7. προώθηση βιώσιμων μεταφορών και άρση προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων,
8. προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης, και στήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων,
9. προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και όλων των διακρίσεων,
10. επενδύσεις σε εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση για δεξιότητες και δια βίου μάθηση,
11. ενίσχυση της θεσμικής επάρκειας των δημόσιων αρχών και παραγόντων και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση.

Η χρηματοοικονομική στήριξη μπορεί να έχει διάφορες μορφές, όπως ενισχύσεις, βραβεία, συμβόλαια, επιστρεπτέα ενίσχυση και χρηματοδοτικά εργαλεία³.

Για τους εν δυνάμει δικαιούχους Ευρωπαϊκής χρηματοδοτικής στήριξης, η διαδικασία της πρόσβασης σε χρηματοδότηση έχει γίνει πρόσφατα πολύ πιο απλή. Οι αλλαγές περιλαμβάνουν:

- έναν ενιαίο συντελεστή απόδοσης γνωστό ως «ένα έργο - ένα ποσοστό ενίσχυσης» (one project-one funding rate),
- ένα ποσοστό κατ' αποκοπή για έμμεσες δαπάνες και άλλες απλουστευμένες επιλογές κόστους,
- προθεσμία πληρωμής 90 ημερών για τους δικαιούχους στην πολιτική συνοχή,
- πρόβλεψη για ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των δικαιούχων και των διαχειριστικών αρχών το 2016 σε όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ.

Πάνω από το 75 % του προϋπολογισμού της ΕΕ, το διαχειρίζονται οι ίδιες οι χώρες μέλη. Το υπόλοιπο το διαχειρίζεται κεντρικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενίοτε με τη στήριξη των εκτελεστικών οργανισμών της.

³ Οι συμβάσεις για υπηρεσίες, εργασίες και προμήθειες που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (προσκλήσεις υποβολής προσφορών) δεν αποτελούν το κύριο θέμα αυτού του οδηγού. Περισσότερες πληροφορίες για αυτό είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο τμήμα για τις [Δημόσιες συμβάσεις και χρηματοδοτήσεις](#).

2. ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΑΦΘΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ (ΕΔΕΤ)

2.1. Επισκόπηση και γενικές αρχές

Τα ΕΔΕΤ βρίσκονται υπό την κοινή διαχείριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Κρατών Μελών σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Αυτή η αρχή ορίζει ότι η ΕΕ δεν αναλαμβάνει δράση εκτός εάν είναι αποτελεσματικότερη από τη δράση που αναλαμβάνεται σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Για να επωφεληθούν της χρηματοδότησης, υφίστανται διάφορα κριτήρια επιλεξιμότητας:

- **Χρονική περίοδος:** υπάρχουν όρια στην περίοδο κατά την οποία μπορούν να πραγματοποιηθούν οι ενέργειες και οι δαπάνες.
- **Πεδίο παρέμβασης:** υπάρχουν περιορισμοί στα είδη των δραστηριοτήτων που μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν.
- **Κατηγορίες δαπανών:** ορισμένες κατηγορίες δαπανών εξαιρούνται.
- **Γεωγραφική θέση των ενεργειών:** μόνο ορισμένες θέσεις είναι επιλέξιμες.
- **Ανθεκτικότητα των ενεργειών:** ενδέχεται να χρειαστεί να διατηρηθούν οι επενδύσεις για μια ελάχιστη περίοδο μετά την ολοκλήρωση των ενεργειών.
- **Ομάδες δικαιούχων:** μόνο ορισμένες επιχειρήσεις, φορείς ή οικονομικοί παράγοντες είναι επιλέξιμοι για υποστήριξη.

Τα Κράτη Μέλη πρέπει να εκπονήσουν στρατηγικά σχέδια με τις επενδυτικές τους προτεραιότητες καλύπτοντας τα πέντε ΕΔΕΤ. Αυτά ονομάζονται **συμβάσεις εταιρικής σχέσης (ΣΕΣ)**. Τα λεπτομερή στοιχεία των στόχων που σκοπεύουν να επιτύχουν με τους διαθέσιμους πόρους παρατίθενται στα εθνικά ή/και περιφερειακά **επιχειρησιακά προγράμματα (ΕΠ) (προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ)** για το ΕΓΤΑΑ). Τα ΕΠ είναι σχεδιασμένα για την αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων της εν λόγω χώρας ή περιφέρειας. Τα Κράτη Μέλη πρέπει να επικεντρώσουν τα ταμεία όπου είναι πιο απαραίτητα και όπου θα έχουν αντίκτυπο και δεν πρέπει να χρησιμοποιήσουν όλα τα δυνατά χρηματοδοτικά θέματα και πρότυπα που χορηγούνται στο πλαίσιο των κανονισμών.

Διαχειριστικές/εθνικές αρχές διορισμένες από το κάθε Κράτος Μέλος έχουν την αρμοδιότητα για τη διαχείριση των σχετικών προγραμμάτων. Από κοινού με τις επιτροπές παρακολούθησης⁴, είναι υπεύθυνες για:

- την κατάρτιση και εφαρμογή των διαδικασιών επιλογής και των κριτηρίων επιλεξιμότητας,
- την παροχή πληροφόρησης σε δυνητικούς δικαιούχους, όπως είναι το ελάχιστο ή μέγιστο μέγεθος του έργου, το σχέδιο χρηματοδότησης και το χρονικό πλαίσιο,
- τη διασφάλιση ότι τα έργα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των σχετικών ταμείων,
- την οικονομική διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων.

Οι αιτήσεις για χρηματοδότηση πρέπει να υποβάλλονται στην εθνική ή περιφερειακή αρχή η οποία διαχειρίζεται το σχετικό πρόγραμμα. Πριν κάνουν αίτηση για επιχορήγηση, οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να ελέγξουν τις επενδυτικές προτεραιότητες, τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τη διαδικασία της αίτησης των προγραμμάτων στην περιφέρεια και τη χώρα τους. Στοιχεία επικοινωνίας για όλες τις σχετικές διαχειριστικές/εθνικές αρχές μπορείτε να βρείτε στους παρακάτω συνδέσμους.

[ΕΤΠΑ/ΤΣ](#) – [ΕΚΤ](#) – [ΕΓΤΑΑ](#) – [ΕΤΘΑ](#)

4 Οι επιτροπές παρακολούθησης συνήθως απαρτίζονται από τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές, περιλαμβανομένων των αρμοδίων δημόσιων αρχών, οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, αρμόδιων φορέων που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών εταίρων, ΜΚΟ, φορέων που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της ισότητας των φύλων και της έλλειψης των διακρίσεων, σύμφωνα με το θεσμικό και νομικό πλαίσιο κάθε Κράτους Μέλους.

2.2. Πεδίο εφαρμογής των ΕΔΕΤ

Με διαπραγματεύσεις μεταξύ των Κρατών Μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθορίζεται τι μπορεί να χρηματοδοτηθεί από τα ΕΔΕΤ. Οι προτεραιότητες καθορίζονται σε πλαίσια εθνικών ή περιφερειακών πολυετών προγραμμάτων. Στην πράξη, τα Κράτη Μέλη μπορεί να επιλέξουν να τονίσουν διαφορετικές δραστηριότητες σε διάφορες περιφέρειες της ΕΕ, επομένως η επιλεξιμότητα εξαρτάται από το πεδίο εφαρμογής του προγράμματος σε κάθε περιφέρεια ή χώρα.

Με το σκοπό να μειώσει τις διαφορές μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων χωρών, η χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής στοχεύει τις φτωχότερες περιφέρειες και τα Κράτη Μέλη⁵.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΤΠΑ)

Το ΕΤΠΑ επιδιώκει την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στην ΕΕ διορθώνοντας τις ανισορροπίες μεταξύ των περιφερειών της.

Το ΕΤΠΑ θα συνεισφέρει και στους 11 ΘΣ. Ωστόσο, θα διαθέσει την πλειονότητα των πόρων του σε⁶:

- E&A – 39,9 δισεκατομμύρια EUR,
- ΜΜΕ – 32,8 δισεκατομμύρια EUR,
- οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα – 30,1 δισεκατομμύρια EUR,
- υποδομές μεταφορών και ενέργειας – 25,6 δισεκατομμύρια EUR

Το ΕΤΠΑ θα στηρίξει επίσης τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία στα πλαίσια του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας. Αυτό θα μπορούσε να συμπεριλάβει τη σύμπραξη με τις γειτονικές με την ΕΕ τρίτες χώρες, μέσω προγραμμάτων στο πλαίσιο του [μηχανισμού Ευρωπαϊκής γειτονίας](#) και του [μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας](#).

5 Για περισσότερες πληροφορίες μεταβείτε στο [χάρτη επιλεξιμότητας των περιφερειών](#).

6 Προσωρινά ποσά βάσει των 28 συμβάσεων εταιρικής σχέσης που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή. Τα ακριβή ποσά θα γίνουν γνωστά όταν υιοθετηθούν όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα.

ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ (ΤΣ)

Το ΤΣ στοχεύει Κράτη Μέλη των οποίων το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα (ΑΕΕ) ανά κάτοικο είναι λιγότερο από 90 % του ευρωπαϊκού μέσου όρου⁷. Έχει στόχο να μειώσει τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες και να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Το ΤΣ θα στηρίξει μόνο τους ΘΣ 4, 5, 6 και 7. Η προβλεπόμενη δομή της χρηματοδότησής του⁸ είναι:

- Υποδομές δικτύων μεταφορών και ενέργειας – 33 δισεκατομμύρια EUR
- Περιβαλλοντική προστασία – 17,2 δισεκατομμύρια EUR
- Οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα – 7 δισεκατομμύρια EUR

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (ΕΚΤ)

Το ΕΚΤ είναι το βασικό μέσο της Ευρώπης για την υποστήριξη της απασχόλησης, τη στήριξη των πολιτών για την εξεύρεση καλύτερων θέσεων εργασίας και τη διασφάλιση πιο δίκαιων ευκαιριών απασχόλησης για όλους τους πολίτες της ΕΕ.

7 Τα επιλέξιμα Κράτη Μέλη για χρηματοδότηση από το ΤΣ είναι: Βουλγαρία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Εσθονία, Ελλάδα, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία και Σλοβακία.

8 Προσωρινά ποσά βάσει των 28 συμβάσεων εταιρικής σχέσης που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή. Τα ακριβή ποσά θα γίνουν γνωστά όταν υιοθετηθούν όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα.

Το ΕΚΤ θα επικεντρωθεί σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων προκειμένου να έχει πραγματικό αντίκτυπο στην αντιμετώπιση βασικών προκλήσεων στα Κράτη Μέλη, οι οποίες είναι:

- απασχόληση – 30 δισεκατομμύρια EUR,
- εκπαίδευση – 26 δισεκατομμύρια EUR,
- κοινωνική ένταξη – 21,3 δισεκατομμύρια EUR,
- θεσμική επάρκεια – 3,6 δισεκατομμύρια EUR.

Σε συνδυασμό με την ειδική χρηματοδότηση των 3,2 δισεκατομμυρίων EUR για την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων, αυτό σημαίνει ότι πάνω από 86 δισεκατομμύρια EUR⁹ θα επενδυθούν στους πολίτες της Ευρώπης κατά την επόμενη επταετία.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΓΤΑΑ)

Η αγροτική πολιτική της ΕΕ βοηθάει τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ να ανταποκριθούν στο ευρύ φάσμα των προκλήσεων και ευκαιριών που αντιμετωπίζουν στον 21^ο αιώνα – οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών.

Το ΕΓΤΑΑ είναι χρηματοδοτικός μηχανισμός στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) και έχει προϋπολογισμό 95,57 δισεκατομμύρια EUR. Σε ευθυγράμμιση με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και την συνολική ΚΓΠ, η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης περιστρέφεται γύρω από τρεις εγκάρσιους στόχους:

- ανταγωνιστικότητα της γεωργίας,
- εξασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και της κλιματικής δράσης,
- ισορροπημένη εδαφική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.

Προκειμένου να γίνει αποδοτική διαχείριση της αναπτυξιακής αγροτικής πολιτικής μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ), αυτοί οι τρεις στόχοι στηρίζονται από έξι βασικές προτεραιότητες:

- μεταφορά γνώσης και καινοτομίας στη γεωργία, τη δασοκομία και τις αγροτικές περιοχές,
- ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας όλων των ειδών γεωργίας και ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων,
- προώθηση της οργάνωσης της διατροφικής αλυσίδας και διαχείριση κινδύνων στη γεωργία,
- αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση οικοσυστημάτων που εξαρτώνται από τη γεωργία και τη δασοκομία,
- προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία μειωμένης χρήσης άνθρακα και ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, όσον αφορά τους τομείς της γεωργίας, της παραγωγής τροφίμων και της δασοκομίας,
- προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΘΑΛΑΣΣΑΣ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΕΤΘΑ)

Με προϋπολογισμό ύψους 5,7 δισεκατομμυρίων EUR, το ΕΤΘΑ προωθεί τις βιώσιμες πρακτικές στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια. Θα βελτιώσει τη συγκέντρωση επιστημονικών δεδομένων και τον έλεγχο της αλιείας και της επιβολής των κανόνων της. Επίσης θα στηρίξει τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη διαφοροποίηση των εξαρτημένων από την αλιεία κοινοτήτων και θα προωθήσει την υλοποίηση της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Σε ορισμένες περιπτώσεις ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν τα ΕΔΕΤ για τη στήριξη **χρηματοοικονομικών εργαλείων** που βοηθούν οικονομικά βιώσιμες επενδύσεις να καρποφορήσουν. Τα χρηματοοικονομικά εργαλεία έχουν στόχο να ενισχύσουν το αποτέλεσμα μόχλευσης της ευρωπαϊκής επένδυσης με την προσέλκυση επιπρόσθετων πόρων από δημόσιους και ιδιώτες επενδυτές.

9 Το ποσό των 86 δισεκατομμυρίων EUR είναι υψηλότερο από το νόμιμο απαιτούμενο ελάχιστο εγγυημένο μερίδιο (δηλ. 80 δισεκατομμύρια EUR). Είναι προσωρινό, βάσει των 28 συμβάσεων εταιρικής σχέσης που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή. Τα ακριβή ποσά θα γίνουν γνωστά όταν υιοθετηθούν όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα.

Ένας σύντομος οδηγός αναφοράς για διαχειριστικές αρχές σχετικά με τα [χρηματοοικονομικά εργαλεία των προγραμμάτων ΕΔΕΤ 2014-2020](#) είναι διαθέσιμος.

► **Μάθετε περισσότερα:** Πληροφορίες για

να μάθετε περισσότερα για τα ΕΔΕΤ και πώς να έχετε πρόσβαση σε χρηματοδότηση μπορείτε να βρείτε μέσω αυτών των συνδέσμων για το κάθε ταμείο.

[ΕΤΠΑ και ΤΣ](#) – [ΕΚΤ](#) – [ΕΓΤΑΑ](#) – [ΕΤΘΑ](#)

2.3. Ορθή δημοσιονομική διαχείριση

Την προγραμματική περίοδο 2014-2020, τα ΕΔΕΤ αποτελούν πάνω από το ένα τρίτο του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Η ΕΕ δεσμεύεται να καταπολεμήσει την απάτη, τη διαφθορά και οποιεσδήποτε άλλες παράνομες δραστηριότητες που θα έχουν αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της. Τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που έχουν θεσπίσει οι αρχές των Κρατών Μελών έχουν στόχο την αποτροπή, τον εντοπισμό και τη διόρθωση των παρατυπιών - συμπεριλαμβανομένης της απάτης.

Αυτές οι αρχές θα παρακολουθούν τους κινδύνους απάτης που συνδέονται με τα ΕΔΕΤ. Ο κίνδυνος βλάβης της υπόληψης που σχετίζεται με απάτη και διαφθορά λαμβάνεται επίσης πολύ σοβαρά υπόψη σε όλα τα επίπεδα.

Οποιοσδήποτε υποψίες για απάτη πρέπει να αναφέρονται στις σχετικές εθνικές αρχές ή στην Ευρωπαϊκή υπηρεσία καταπολέμησης της απάτης (OLAF – European Anti-fraud Office) μέσω του [συστήματος κοινοποίησης απάτης \(FNS – Fraud Notification System\)](#).

2.4. Οικοδόμηση συνεργειών μεταξύ των ΕΔΕΤ

Η σωρευτική επίδραση των ΕΔΕΤ μπορεί να βοηθήσει πραγματικά τις τοπικές οικονομίες. Πράγματι, υπάρχουν αρκετά έργα τα οποία με δημιουργικό και επιτυχημένο τρόπο αξιοποίησαν διάφορες μορφές επενδύσεων από διαφορετικά προγράμματα των ΕΔΕΤ.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΣΕΦ

Το εστιατόριο «Fifteen Cornwall» του διάσημου σεφ Jamie Oliver, στην Κορνουάλη, ΗΒ, αξιοποίησε με επιτυχία χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ για να ξεκινήσει την επιχείρηση και το πρόγραμμα κατάρτισης για μαθητευόμενους. Το εστιατόριο χρησιμοποίησε τη ζωτική χρηματοδότηση του ΕΚΤ για να προσφέρει την ευκαιρία σε μη προνομιούχους νέους, ηλικίας 16-24 ετών, να εκπαιδευτούν ως σεφ σε ένα εθνικά αναγνωρισμένο πρόγραμμα μαθητείας. Το ίδιο το φημισμένο εστιατόριο δημιουργήθηκε με την οικονομική στήριξη του ΕΤΠΑ.

Από τον Μάιο 2006, το πρόγραμμα μαθητείας «Fifteen Cornwall» έχει εγγράψει πάνω από 140 μαθητευόμενους, εκ των οποίων το 70 % μαγειρεύει ακόμα και σήμερα. Κάθε χρόνο, το πρόγραμμα επενδύει επίσης 1 εκατομμύριο λίρες στερλίνες στην τοπική οικονομία μέσω μιας 70 % τοπικής προμηθευτικής πολιτικής. Το σημαντικό είναι ότι έχει δημιουργήσει 80 θέσεις εργασίας επιπλέον των 86 ήδη ολοκληρωμένων μαθητειών.

ΈΝΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Στην περιοχή των λιμνών Mecklenburg, η τοπική ομάδα δράσης (ΟΤΔ) του leader ανέλαβε να εξασφαλίσει χρηματοδότηση για την οικοδόμηση μιας εξειδικευμένης μονάδας φροντίδας για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων που υποφέρουν από άνοια. Ο σκοπός ήταν να δώσει στους κατοίκους την ευκαιρία να ζήσουν μαζί με τον/την σύντροφο της ζωής τους σε ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον. Ένα παλιό εργοστάσιο κλωστοϋφαντουργίας μετατράπηκε στον οίκο φροντίδας απόμων με άνοια «Malchow Island» (Malchow Island residence for dementia care) και οι επενδύσεις του έργου συνεισέφεραν να διατηρηθεί αυτό το κτίριο, που έχει αξία ως πολιτιστική κληρονομιά για την αγροτική κοινότητα. Χρειάστηκε μια προσέγγιση εγκάρσιας ανάπτυξης έργου και τον συνδυασμό τριών διαφορετικών χρηματοδοτικών πηγών της ΕΕ: του ΕΓΤΑΑ, του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το [έργο του Malchow Island](#) και για άλλα παραδείγματα συνδυασμού του ΕΓΤΑΑ με άλλα ταμεία της ΕΕ.

Αυτή η τελευταία περιπτώσιολογική μελέτη δείχνει τι μπορεί να επιτύχει η [ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων](#) (CLLD – Community-Led Local Development). Περιγράφει μια προσέγγιση που ανατρέπει την παραδοσιακή αναπτυξιακή πολιτική «εκ των άνω προς τα κάτω». Στο πλαίσιο της CLLD, οι κάτοικοι αναλαμβάνουν τα ηνία και δημιουργούν μια τοπική σύμπραξη (μια ΟΤΔ) που σχεδιάζει και υλοποιεί μια ολοκληρωμένη αναπτυξιακή στρατηγική.

Οι στρατηγικές των CLLD συχνά προκύπτουν από συγκεκριμένα θέματα ή προβλήματα που αντιμετωπίζει μια τοπική κοινότητα – μερικά παραδείγματα είναι η μείωση παραδοσιακών βιομηχανιών όπως η αλιεία και η γεωργία, η αποξένωση των νέων, η κλιματική αλλαγή ή η κακή στέγασση και υπηρεσίες. Η CLLD επιτρέπει να εξεταστούν τα θέματα και να αντιμετωπιστούν στο τοπικό τους πλαίσιο, παράλληλα με τη συγκέντρωση όλων των σχετικών πολιτικών και παραγόντων.

Η στρατηγική έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να βασιστεί στο κοινωνικό, περιβαλλοντικό και οικονομικό δυναμικό της κοινότητας παρά να λαμβάνει χρήματα απλά για να αντιμετωπίσει τα προβλήματά της. Η εταιρική σχέση λαμβάνει μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση – και εκείνοι αποφασίζουν πώς θα την αξιοποιήσουν.

Μολονότι η προσέγγιση CLLD αρχικά αναπτύχθηκε σε αγροτικές περιοχές με την υποστήριξη του ΕΓΤΑΑ, και αργότερα εφαρμόστηκε στην αλιεία και τις παράκτιες περιοχές με χρηματοδότηση ΕΤΑ¹⁰/ΕΤΘΑ, τώρα υπάρχει ευκαιρία να επεκταθεί σε τομείς που συνήθως αναλαμβάνει το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ.

Στη σύμβαση εταιρικής σχέσης τους, τα Κράτη Μέλη πρέπει να υποδεικνύουν ποιά ταμεία θα αξιοποιήσουν για την CLLD, για ποιό λόγο χρησιμοποιούν αυτά τα ταμεία, σε τι είδους περιοχές θα υλοποιηθούν, και πώς θα λειτουργήσουν μαζί τα ταμεία.

Ένας άλλος ενδιαφέρων τρόπος συνδυασμού των ΕΔΕΤ είναι μέσω μιας προσέγγισης **ολοκληρωμένης εδαφικής επένδυσης (ΟΕΕ)** όπου μια στρατηγική αστικής ανάπτυξης απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που περιλαμβάνει επενδύσεις από το ΕΚΤ, το ΕΤΠΑ ή το ταμείο συνοχής που θα μπορούσε να ολοκληρωθεί με το ΕΓΤΑΑ ή το ΕΤΘΑ.

10 Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας για την περίοδο 2007-2013

3. ΆΛΛΑ ΤΑΜΕΙΑ ΤΗΣ ΕΕ – ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Μόνο ταμεία με ισχυρό δυναμικό για συνέργειες με τα ΕΔΕΤ επισκοπούνται σε αυτή την ενότητα. Τα περισσότερα σχετίζονται με περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους. Η πλειονότητα των άλλων ταμείων της ΕΕ υπόκειται σε κεντρική διαχείριση και διατίθεται μέσω προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων.

3.1. Ορίζοντας 2020

«Ορίζοντας 2020» ονομάζεται το πρόγραμμα πλαίσιο της ΕΕ για έρευνα και καινοτομία. Στηρίζει την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων από τη σύλληψη της ιδέας μέχρι την αξιοποίησή της στην αγορά, με επικέντρωση στις εξαιρετικές προτάσεις ασχέτως γεωγραφικής θέσης. Χωρίζεται σε τρεις πυλώνες που αντιστοιχούν στις βασικές του προτεραιότητες:

- επιστημονική αριστεία,
- βιομηχανική υπεροχή,
- κοινωνικές προκλήσεις.

Ο πυλώνας της **επιστημονικής αριστείας** στηρίζει την παγκόσμιας εμβέλειας επιστημονική πρόοδο στην Ευρώπη, με την ανάπτυξη, την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλαντούχων ερευνητών και τη στήριξη της ανάπτυξης των βέλτιστων ερευνητικών υποδομών.

Συνολική χρηματοδότηση για το 2014-2020	εκατομμύρια EUR
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (ΕΣΕ) Έρευνα αιχμής από τις καλύτερες μεμονωμένες ομάδες	13 095
Μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες Συνεργατική έρευνα για την ανάπτυξη νέων τομέων καινοτομίας	2 696
Δράσεις Marie Skłodowska-Curie (MSCA) Ευκαιρίες για κατάρτιση και επαγγελματική ανάπτυξη	6 162
Ερευνητικές υποδομές (συμπεριλαμβανομένης της ηλ-υποδομής) Εξασφάλιση της πρόσβασης σε υποδομές παγκοσμίου επιπέδου	2 488

Ο πυλώνας **Βιομηχανικής υπεροχής** υποστηρίζει βασικές τεχνολογίες όπως τη μικροηλεκτρονική και την προηγμένη βιομηχανική παραγωγή σε όλο το εύρος των υφισταμένων και αναδυομένων τομέων.

Στοχεύει επίσης στην προσέλκυση περισσότερων ιδιωτικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία (Ε&Κ) και στη στήριξη καινοτόμων ΜΜΕ στην Ευρώπη.

Συνολική χρηματοδότηση για το 2014-2020	εκατομμύρια EUR
Υπεροχή σε τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και βιομηχανικές τεχνολογίες (LEIT – Leadership in enabling & industrial technologies), (ΤΠΕ, νανοτεχνολογίες, υλικά, βιοτεχνολογία, παραγωγή, διάστημα)	13 557
Πρόσβαση σε κεφάλαια κινδύνου Μόχλευση της ιδιωτικής χρηματοδότησης και των κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου	2 842
Καινοτομία στις ΜΜΕ Πρόωθηση όλων των μορφών καινοτομίας σε όλους τους τύπους των ΜΜΕ	616

Οι Κοινωνικές Προκλήσεις υποστηρίζουν την Ε&Κ σε τομείς όπως το κλίμα, το περιβάλλον και τις μεταφορές που έχουν αντίκτυπο στους πολίτες και την ευρύτερη κοινωνία. Αυτός ο πυλώνας συνεισφέρει στην

ανάπτυξη ρηξικέλευθων λύσεων προερχόμενων από διεπιστημονικές συνεργασίες, που συμπεριλαμβάνουν κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες.

Συνολική χρηματοδότηση για το 2014-2020	εκατομμύρια EUR
Υγεία, δημογραφική μεταβολή και ευημερία	7 472
Επισιτιστική ασφάλεια, βιώσιμη γεωργία και δασοπονία, θαλάσσια/ναυτιλιακή/ενδοχώρια έρευνα για τα ύδατα και τη βιο-οικονομία	3 851
Ασφαλής, καθαρής και αποδοτικής ενέργεια	5 931
Έξυπνες, πράσινες και ολοκληρωμένες μεταφορές	6 339
Δράση για το κλίμα, το περιβάλλον, την αποδοτικότητα πόρων και τις πρώτες ύλες	3 081
Κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, καινοτόμες και σκεπτόμενες	1 310
Ασφαλείς κοινωνίες	1 695

Παράλληλα με τους τρεις πυλώνες που περιγράφονται ανωτέρω, δυο ειδικοί στόχοι

έχουν επίσης οριστεί στο πλαίσιο του Ορίζοντα 2020.

Συνολική χρηματοδότηση για το 2014-2020	εκατομμύρια EUR
Ειδικός στόχος: Επέκταση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής	816
Συνολική χρηματοδότηση για το 2014-2020	εκατομμύρια EUR
Ειδικός στόχος: Επιστήμη με την κοινωνία για την κοινωνία	462

ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Ο ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020:

Η Επιτροπή επιλέγει έργα μετά από τις **προσκλήσεις υποβολής προτάσεων** με τη βοήθεια ανεξάρτητων αξιολογητών/ εμπειρογνομόνων¹¹. Οι προτάσεις για έργα πρέπει να υποβληθούν εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, να συμμορφώνονται με τα σαφώς καθορισμένα θέματα και να έχουν την απαιτούμενη δομή εταιρικής σχέσης, η οποία είναι συνήθως διακρατική.

Μετά τη λήξη της προθεσμίας, όλες οι προτάσεις που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο πρόσκλησης εξετάζονται ενδελεχώς για να ελεγχθεί η επιλεξιμότητά τους και να αξιολογηθεί η ποιότητά τους. Η χρηματοδότηση χο-

ρηγείται στις καλύτερες προτάσεις έργων που βρίσκονται μέσα στα πλαίσια του συνολικού διαθέσιμου προϋπολογισμού.

Ο Ορίζοντας 2020 είναι ανοιχτός σε οποιαδήποτε νομική οντότητα ή διεθνή οργάνωση. Οι αιτούντες πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον [κανονισμό \(ΕΕ\) αριθ. 1290/2013](#) καθώς και οποιαδήποτε ειδική συνθήκη που ορίζεται στο σχετικό πολυετές ή ετήσιο πρόγραμμα εργασίας.

11 Περισσότερες πληροφορίες για την [πρόσληψη εμπειρογνομόνων και για το πώς αξιολογούν τα έργα](#).

Υπερισχύει η αρχή των τριών χωρών¹² αλλά διατίθενται επίσης και ενισχύσεις για ερευνητές μεμονωμένων εταιρειών.

► Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Η **πύλη συμμετεχόντων** δημιουργήθηκε ως διαδικτυακή πύλη για τους αιτούντες σε ερευνητικά και καινοτόμα προγράμματα της ΕΕ. Προσφέρει διάφορες υπηρεσίες για να βοηθήσει τους εν δυνάμει δικαιούχους να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση. Οι αιτούντες

12 Τρεις νομικές οντότητες πρέπει να συμμετέχουν σε μια συμφωνία κοινοπραξίας. Κάθε μια από τις τρεις οντότητες πρέπει να είναι εγκατεστημένη σε διαφορετικό Κράτος Μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα. Και οι τρεις νομικές οντότητες πρέπει να είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους.

παροτρύνονται να [εγγραφούν](#) στην [πύλη](#) ώστε να επωφεληθούν από αυτές τις υπηρεσίες. Η πύλη συμμετεχόντων φιλοξενεί επίσης το [ηλεκτρονικό εγχειρίδιο H2020](#), όπου υπάρχουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία επιλογής.

Ένα δίκτυο [εθνικών σημείων επαφής \(NCP - National Contact Points\)](#) παρέχει καθοδήγηση, πρακτικές πληροφορίες και βοήθεια για όλες τις πτυχές του Ορίζοντα 2020. Τα NCP είναι εθνικές δομές θεσμοθετημένες και χρηματοδοτούμενες από τις κυβερνήσεις των 28 Κρατών Μελών της ΕΕ. Τα NCP προσφέρουν εξατομικευμένη υποστήριξη στις οικείες γλώσσες των αιτούντων.

► **Μάθετε περισσότερα σχετικά με τον δικό σας [τομέα ενδιαφέροντος στον Ορίζοντα 2020](#).**

3.2. Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη (ΔΣΕ)»

Η **Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη** χρηματοδοτεί έργα που συμπληρώνουν τους δεσμούς που λείπουν από τον Ευρωπαϊκό ενεργειακό, μεταφορικό και ψηφιακό κορμό. Επίσης, θα καταστήσει την οικονομία της Ευρώπης περισσότερο πράσινη, προωθώντας καθαρότερους τρόπους μεταφοράς, ευρωζωνικές συνδέσεις υψηλής ταχύτητας και διευκολύνοντας τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Η ΔΣΕ συγκεντρώνει δημόσια (ΕΕ) χρηματοδότηση με στόχο την κινητοποίηση επιπλέον πηγών ιδιωτικής χρηματοδότησης και καινοτόμων χρηματοοικονομικών εργαλείων, όπως εγγυήσεις και ομόλογα έργου για να αποκτήσει τη μέγιστη μόχλευση.

Η ΔΣΕ χωρίζεται σε τρεις τομείς:

- **ΔΣΕ Μεταφορές;**
- **ΔΣΕ Ενέργεια;**
- **ΔΣΕ Τηλεπικοινωνίες.**

Η οικονομική στήριξη της ΔΣΕ έχει 2 μορφές:

- **ενισχύσεις**, οι οποίες είναι μη-επιστρεπτές επενδύσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ,
- **συνεισφορές σε καινοτόμα χρηματοοικονομικά εργαλεία**, όπως είναι το [ταμείο Marguerite](#), οι [εγγυήσεις δανείων για το](#)

[ΔΕΑ Μεταφορών](#) και η [πρωτοβουλία ομολόγων έργου](#).

Δικαιούχοι είναι ένα ή περισσότερα Κράτη Μέλη ή, με τη συμφωνία του/των εν λόγω Κράτους Μέλους/Κρατών Μελών, άλλοι φορείς. Εάν κρίνεται κατάλληλο, τρίτες χώρες και οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες μπορούν να συμμετέχουν σε δράσεις που συμβάλλουν σε έργα κοινού ενδιαφέροντος.

Η ΔΣΕ υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από την Επιτροπή με τη συνδρομή του [Εκτελεστικού οργανισμού καινοτομίας και δικτύωσης \(INEA - Innovation and Network Executive Agency\)](#). Οι επενδύσεις της χορηγούνται μέσω ετήσιων και πολυετών προγραμμάτων εργασίας, τα οποία καθορίζουν τη δέσμη των προτεραιοτήτων και το συνολικό ποσό της οικονομικής στήριξης που θα δεσμευτεί.

Ο κανονισμός της [διευκόλυνσης Συνδέοντας την Ευρώπη](#) καθορίζει τους κανόνες για τη χορήγηση ευρωπαϊκής οικονομικής στήριξης, τα έργα προτεραιότητας και τα ανώτατα όρια της συγχρηματοδότησης από την ΕΕ ανά είδος έργου. Περιλαμβάνει επίσης έναν κατάλογο έργων όπου θα πραγματοποιηθούν οι περισσότερες επενδύσεις της ΔΣΕ.

ΔΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Προϋπολογισμός: 26,25 δισεκατομμύρια EUR για τη συγχρηματοδότηση έργων ΔΕΔ-Μ, όπως εξάλειψη των σημείων συμφόρησης, ενίσχυση της διαλειτουργικότητας των σιδηροδρόμων, βελτίωση των διασυννοριακών τμημάτων, καθώς και η μετάβαση σε καινοτόμες και ενεργειακά αποδοτικές τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών άνθρακα στον χώρο των μεταφορών.

► **Περισσότερες πληροφορίες για τη ΔΣΕ Μεταφορές.**

ΔΣΕ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Προϋπολογισμός: 5,85 δισεκατομμύρια EUR για βασικά διευρωπαϊκά έργα ενεργειακής υποδομής για την περίοδο 2014-2020.

► **Περισσότερες πληροφορίες για τη ΔΣΕ Ενέργεια.**

ΔΣΕ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Προϋπολογισμός: 1,14 δισεκατομμύρια EUR, εκ των οποίων 170 εκατομμύρια EUR είναι για ευρυζωνικές δραστηριότητες, ενώ 970 εκατομμύρια EUR διατίθενται για υποδομές ψηφιακών υπηρεσιών (DSI - Digital Service Infrastructures).

► **Περισσότερες πληροφορίες για τη ΔΣΕ Τηλεπικοινωνίες.**

3.3. Ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (COSME -Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises)

«COSME» ονομάζεται το πρόγραμμα της ΕΕ για την Ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (MME) για την περίοδο 2014 έως 2020, και έχει προϋπολογισμό 2,3 δισεκατομμύρια EUR. Θα στηρίξει τις MME σε τέσσερις τομείς:

- Πρόσβαση σε χρηματοδότηση.
- Πρόσβαση σε αγορές.
- Υποστήριξη σε επιχειρηματίες.
- Καλύτερες συνθήκες για δημιουργία επιχειρήσεων και ανάπτυξη.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

- **Η διευκόλυνση εγγύησης δανείων (LGF - Loan Guarantee Facility):** Με τον επιμερισμό του κινδύνου, οι εγγυήσεις της COSME θα επιτρέψουν στους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές να δανείσουν περισσότερα στις MME.
- **Η διευκόλυνση μετοχικού κεφαλαίου για την ανάπτυξη (EFG - Equity Facility for Growth):** Ο προϋπολογισμός της COSME θα επενδυθεί επίσης σε ταμεία που παρέχουν επιχειρηματικά κεφάλαια και ενδιάμεση χρηματοδότηση σε MME - ιδιαίτερα σε εκείνες που λειτουργούν διασυννοριακά.

Τα εργαλεία LGF και EFG υπόκεινται στη διαχείριση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤαΕ).

Τα **χρηματοπιστωτικά ιδρύματα** μπορούν να κάνουν αίτηση κάνοντας λήψη των εντύπων αίτησης από τον διαδικτυακό τόπο του ΕΤαΕ.

- Έγγραφο [LGF](#).
- Έγγραφο [EFG](#).

► **Περισσότερες πληροφορίες για τους εταίρους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές της ΕΤαΕ.**

► **Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση σε χρηματοδότηση που διατίθεται στο πλαίσιο άλλων πρωτοβουλιών της ΕΕ.**

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΑΓΟΡΕΣ

Όλες οι επιχειρήσεις έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες του **Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιχειρήσεων** και μπορούν να επικοινωνήσουν με το τοπικό σημείο επαφής ή/και τον επιχειρηματικό εταίρο τους. Με πάνω από 600 οργανώσεις εταιρών σε 54 χώρες, το δίκτυο έχει την επάρκεια να προσεγγίσει πάνω από δυο εκατομμύρια MME.

► **Μπορείτε να βρείτε τον κοντινότερο εταίρο σας** στον [ιστότοπο του Δικτύου](#).

Οι προσφερόμενες υπηρεσίες περιλαμβάνουν:

- πληροφόρηση σχετικά με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία και τα προγράμματα της ΕΕ,
- βοήθεια για την εξεύρεση επιχειρηματικού εταίρου στο εξωτερικό,
- συμβούλευση για τον τρόπο πρόσβασης σε χρηματοδότηση,
- στήριξη για μεταφορά καινοτομίας και τεχνολογίας,
- απόκτηση των θέσεων των ΜΜΕ σχετικά με τη νομοθεσία της ΕΕ.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

Υπάρχουν διάφορες πρωτοβουλίες που προσφέρουν [υποστήριξη σε επιχειρηματίες](#), μεταξύ των οποίων:

- επιχειρηματική εκπαίδευση,
- βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος ώστε να αναπτυχθούν και να ακμάσουν οι επιχειρηματίες,
- καθοδήγηση και προσέγγιση σε συγκεκριμένες ομάδες.

Τα δίκτυα που ήδη έχουν την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι τα εξής:

- [Ευρωπαϊκό δίκτυο μεντόρων για γυναίκες επιχειρηματίες](#)
- [Erasmus για νέους επιχειρηματίες](#)

3.4. LIFE

«[LIFE](#)» ονομάζεται το μόνο χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ που επικεντρώνεται στο περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή. Με προϋπολογισμό 3,4 δισεκατομμυρίων EUR, ο γενικός στόχος του LIFE είναι η συμβολή στην ανάπτυξη της περιβαλλοντικής και κλιματικής πολιτικής και της νομοθεσίας της ΕΕ. Η διαχείριση για το πρόγραμμα LIFE γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τη συνδρομή του Εκτελεστικού Οργανισμού για τις ΜΜΕ (EASME - Executive Agency for SMEs). Οι αιτήσεις για χρηματοδότηση μπορούν να συμπληρωθούν ηλεκτρονικά μέσω μιας [ηλεκτρονικής](#). Ωστόσο, τα ολοκληρωμένα έργα πρέπει να υποβάλλονται με έντυπη μορφή.

Τα ολοκληρωμένα έργα έχουν στόχο την υλοποίηση σχεδίων ή στρατηγικών σχετικών με τη φύση, το νερό, τα απόβλητα και

ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Σε πολλούς τομείς της πολιτικής για τις ΜΜΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τα Κράτη Μέλη για τον εντοπισμό και την ανταλλαγή παραδειγμάτων βέλτιστων πρακτικών. Για πολλά χρόνια, αυτή η διαδικασία είχε τις ρίζες της στον [Ευρωπαϊκό χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις](#). Αυτή η διαδικασία διευρύνθηκε στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων για την [Ευρωπαϊκή Πράξη για τις Μικρές Επιχειρήσεις](#) και μια [βάση δεδομένων με τις ορθές πρακτικές](#) διατίθεται στον δικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Πράξης για τις Μικρές Επιχειρήσεις.

► Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Ο [Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις \(EASME - Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises\)](#) συστάθηκε από την Επιτροπή για να διαχειρίζεται διάφορα προγράμματα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του COSME.

Δημοσιευμένες προκηρύξεις διαγωνισμών και προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων σχετικές με το COSME διατίθενται στην [πύλη συμμετεχόντων](#).

τον αέρα σε μεγάλη εδαφική κλίμακα. Συμπληρωματική χρηματοδότηση για ολοκληρωμένα έργα LIFE μπορούν να αντληθούν από οποιαδήποτε πηγή.

Το [πολυετές πρόγραμμα εργασίας του LIFE για το 2014-2017](#) καθορίζει το πλαίσιο για τα επόμενα τέσσερα χρόνια. Επίσης, για πρώτη φορά, επιπλέον των ενισχύσεων, η χρηματοδότηση έργων του LIFE παρέχεται μέσω καινοτόμων χρηματοοικονομικών εργαλείων συμπεριλαμβανομένου του πιλοτικού χρηματοοικονομικού εργαλείου χρηματοδότησης φυσικού κεφαλαίου (NCFF - Natural Capital Financing Financial instrument), το οποίο υπόκειται στον τομέα έργων της φύσης και βιοποικιλότητας και που θα συμβάλει στη χρηματοδότηση έργων βιοποικιλότητας.

3.5. Δημιουργική Ευρώπη

Το πρόγραμμα [«Δημιουργική Ευρώπη»](#) στηρίζει τους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς και έχει συνολικό προϋπολογισμό περίπου 1,54 δισεκατομμύρια EUR. Το πρόγραμμα βοηθά και τους δυο τομείς να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες της ψηφιακής εποχής και της παγκοσμιοποίησης. Επίσης τους επιτρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για βιώσιμη ανάπτυξη, απασχόληση και κοινωνική συνοχή. Το σημαντικό είναι ότι προσφέρει νέες διεθνείς ευκαιρίες, αγορές και κοινό σε αυτούς τους τομείς.

Το πρόγραμμα αποτελείται από:

- το επιμέρους πρόγραμμα MEDIA αφιερωμένο στους οπτικοακουστικούς δημιουργικούς και πολιτιστικούς τομείς.
- το επιμέρους πρόγραμμα «Culture» για τους μη-οπτικοακουστικούς δημιουργικούς και πολιτιστικούς τομείς.

- ένα διατομεακό σκέλος, το οποίο περιλαμβάνει ένα μηχανισμό εγγυοδοσίας 121 εκατομμυρίων EUR για τον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα, που παρέχει στις σχετικές ΜΜΕ ευκαιρίες για πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

Αιτήσεις από μεμονωμένα άτομα δεν γίνονται δεκτές. Ωστόσο, περίπου 250 000 άτομα θα επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση μέσω των ίδιων των έργων. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτές τις ευκαιρίες, επισκεφτείτε τον δικτυακό τόπο του [Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού](#).

[Γραφεία Δημιουργικής Ευρώπης](#) έχουν συσταθεί σε όλα τα Κράτη Μέλη για την παροχή στήριξης και καθοδήγησης στους αιτούντες.

3.6. Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI - Employment and Social Innovation)

Το **Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI)** είναι ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο για την προώθηση ποιοτικής και βιώσιμης απασχόλησης, με την εγγύηση επαρκούς κοινωνικής ασφάλειας, καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας και βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Ο συνολικός του προϋπολογισμός του ανέρχεται στα 919 εκατομμύρια EUR.

Το EaSI έχει τρεις άξονες:

- τον εκσυγχρονισμό της απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών μέσω του [άξονα PROGRESS](#),
- την κινητικότητα στην εργασία μέσω του [άξονα EURES](#),
- την πρόσβαση σε μικροχρηματοδότηση και κοινωνική επιχειρηματικότητα μέσω του [άξονα μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας](#).

Ο **άξονας PROGRESS** (61 % του προϋπολογισμού) βοηθάει τα Κράτη Μέλη να βελτιώσουν τις πολιτικές σε τρεις τομείς:

- στην [απασχόληση](#), ιδιαίτερα για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων,

- στην [κοινωνική προστασία, την κοινωνική ένταξη](#) και τη μείωση και αποτροπή της [φτώχειας](#),
- στις [συνθήκες εργασίας](#).

Ειδικότερα ο άξονας PROGRESS:

- αναπτύσσει και διαδίδει υψηλής ποιότητας, συγκριτική και αναλυτική γνώση,
- ενθαρρύνει την αποδοτική και χωρίς αποκλεισμούς ανταλλαγή πληροφοριών, την αμοιβαία μάθηση και το διάλογο,
- παρέχει οικονομική στήριξη για τη δοκιμή [καινοτόμων πολιτικών στον κοινωνικό τομέα και στην αγορά εργασίας](#),
- παρέχει οικονομική στήριξη σε οργανισμούς για την ανάπτυξη εργαλείων και πολιτικών της ΕΕ.

Οι δικαιούχοι μπορούν να είναι:

- δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς,
- υπηρεσίες απασχόλησης,
- εξειδικευμένοι φορείς που προβλέπονται στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ,
- μη κυβερνητικές οργανώσεις,
- ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητικά ιδρύματα,

- εμπειρογνώμονες αξιολόγησης και εκτίμησης αντικτύπου,
- εθνικές στατιστικές υπηρεσίες,
- τα μέσα ενημέρωσης.

Ο **άξονας EURES** (18 % του προϋπολογισμού) έχει στόχο την ενίσχυση του [EURES](#), ενός Ευρωπαϊκού δικτύου επαγγελματικής κινητικότητας το οποίο παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης, καθοδήγησης και πρόσληψης σε εργοδότες και όσους αναζητούν εργασία. Καλύπτει τους εξής τομείς:

- διαφάνεια ως προς τις κενές θέσεις εργασίας,
- αιτήσεις για εργασία,
- ανάπτυξη υπηρεσιών για τη διαδικασία πρόσληψης,
- διασυννοριακές εταιρικές σχέσεις.

3.7. Erasmus+

Το πρόγραμμα **Erasmus+** στηρίζει πρωτοβουλίες εκπαίδευσης, κατάρτισης, νέων και αθλητισμού για την περίοδο 2014-2020. Ειδικότερα προσφέρει ευκαιρίες σε πάνω από 4 εκατομμύρια Ευρωπαίους να σπουδάσουν, να καταρτιστούν, να αποκτήσουν εργασιακή πείρα, και να αναλάβουν εθελοντική δράση στο εξωτερικό. Στον τομέα της άθλησης για παράδειγμα, χρηματοδοτεί έργα σε επίπεδο βάσης και είναι αρμόδιο για διασυννοριακά θέματα όπως είναι το «στήσιμο» αγώνων, το ντόπινγκ, η βία, και ο ρατσισμός. Ο συνολικός προϋπολογισμός για το 2014-2020 ανέρχεται σε 14,7 δισεκατομμύρια EUR.

Οι στόχοι του προγράμματος Erasmus+ στην εκπαίδευση και την κατάρτιση είναι:

- η βελτίωση των βασικών επαρκειών και δεξιοτήτων για την αγορά εργασίας,
- η εισαγωγή βελτιώσεων της ποιότητας, αριστείας στην καινοτομία και διεθνοποίησης στα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- η αύξηση της ευαισθητοποίησης για έναν ευρωπαϊκό χώρο διά βίου μάθησης και ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στους δικαιούχους περιλαμβάνονται εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές και υπηρεσίες απασχόλησης.

Ο **άξονας μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας** (21 % του προϋπολογισμού) στηρίζει:

- μικροπιστώσεις και μικροδάνεια για ευάλωτες ομάδες και πολύ μικρές επιχειρήσεις
- κοινωνική επιχειρηματικότητα.

Οι δικαιούχοι είναι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς που παρέχουν μικροπιστώση για μεμονωμένα άτομα και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Προσφέρεται επίσης χρηματοδότηση για κοινωνικές επιχειρήσεις σε σχετικές χώρες.

► **Για περισσότερες πληροφορίες**, επισκεφτείτε τον δικτυακό τόπο του [EaSI](#).

Με το σκοπό να υλοποιηθούν αυτοί οι συγκεκριμένοι στόχοι, έχουν συσταθεί τρεις βασικές δράσεις (KA - Key Actions).

- Η **KA1** προσφέρει υποστήριξη στη διακρατική κινητικότητα για την αύξηση του επιπέδου των σχετικών δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων των επαγγελματιών για να καλύπτουν τις μεμονωμένες ανάγκες των εκπαιδευομένων.
- Η **KA2** επικεντρώνεται σε διακρατικές εταιρικές σχέσεις μεταξύ των ιδρυμάτων εκπαίδευσης κατάρτισης και νεότητας, καθώς και σε επιχειρήσεις, δημόσιες αρχές και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών σε διάφορους οικονομικούς και κοινωνικούς τομείς.
- Η στήριξη πολιτικών μεταρρυθμίσεων παρέχεται στο πλαίσιο της **KA3** μέσω ανάπτυξης της γνώσης, εργαλείων διαφάνειας και αναγνώρισης, πειραματικών δράσεων στις πολιτικές και στήριξης σε ενδιαφερόμενους οργανισμούς.

► **Για περισσότερες πληροφορίες**, επισκεφτείτε τον δικτυακό τόπο του [Erasmus+](#).

3.8. Τρίτο πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία

Το [πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία](#) διασφαλίζει την προστασία της ανθρώπινης υγείας ως μέρος όλων των πολιτικών της ΕΕ και συνεργάζεται με τα Κράτη Μέλη για να τα στηρίξει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας και την πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας καθώς και έναντι των κινδύνων στη σωματική και πνευματική υγεία. Το πρόγραμμα συμβάλλει στους έξυπνους και χωρίς αποκλεισμούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Το πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία έχει τους εξής στόχους:

- προαγωγή της υγείας, πρόληψη των νόσων και καλλιέργεια συνθηκών για την υιοθέτηση υγιεινών τρόπων ζωής,
- προστασία των πολιτών από σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας,
- συμβολή σε καινοτόμα, αποδοτικά και βιώσιμα συστήματα υγείας,
- διευκόλυνση της πρόσβασης σε καλύτερη και ασφαλέστερη υγειονομική περίθαλψη.

Το [πρόγραμμα της ΕΕ για την υγεία](#) εφαρμόζεται μέσω ετήσιων σχεδίων εργασίας, τα οποία καθορίζουν τους τομείς προτεραιότητας και τα κριτήρια χρηματοδότησης. Ο συνολικός προϋπολογισμός του τρίτου προγράμματος της ΕΕ για την υγεία είναι 449,4 εκατομμύρια EUR. Η συμμετοχή είναι ανοιχτή σε ευρύ φάσμα οργανισμών, μεταξύ των οποίων είναι ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστήμια, δημόσιες αρχές, ΜΚΟ και ιδιωτικές εταιρείες.

Τα ταμεία στο πλαίσιο του προγράμματος της ΕΕ για την υγεία 2014-2020 και τα E-ΔΕΤ 2014-2020 μπορούν να αξιοποιηθούν από κοινού για τη μείωση των ανισοτήτων στην υγεία στους εξής τομείς:

- διευκόλυνση της πρόσβασης σε καλύτερη και ασφαλέστερη υγειονομική περίθαλψη,
- προώθηση της καινοτομίας σε υγειονομική έρευνα και υγειονομική περίθαλψη,
- αύξηση της καινοτομίας σε παρεμβάσεις στη δημόσια υγεία και στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης,
- ανάπτυξη ερευνητικών εργαλείων για τη βελτίωση της ποιότητας και της σχέσης κόστους/ αποτελεσματικότητας, όπως η αξιολόγηση των τεχνολογιών της υγείας (HTA - Health Technology Assessment),
- στήριξη και προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των Κρατών Μελών,
- αύξηση της πρόσβασης σε διασυννοριακή ιατρική φροντίδα και εξειδίκευση,
- στήριξη και κατάρτιση στους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας,
- προαγωγή της υγείας, πρόληψη των νόσων και καλλιέργεια υγιούς περιβάλλοντος,
- ενεργή και υγιή γήρανση,
- υγεία και ασφάλεια στον χώρο εργασίας,
- βελτίωση του βαθμού ετοιμότητας και επάρκειας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στην υγεία και έναντι σοβαρών διασυννοριακών απειλών υγείας,
- συστήματα πληροφόρησης και γνώσης για θέματα υγείας,
- συστήματα και επάρκειες ηλ-υγείας.

4. ΤΑ ΕΔΕΤ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ ΑΝΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΣΤΟΧΟ (ΘΣ)

Οι ακόλουθες γενικές αρχές ισχύουν για τη χρηματοδότηση έργων:

- **Κανόνας συγχρηματοδότησης:** Η ΕΕ συγχρηματοδοτεί μόνο μερικώς το έργο. Συνεπώς, τόσο ο αιτών όσο και οι εταίροι του πρέπει να έχουν ίδιους χρηματοοικονομικούς πόρους ή πόρους τρίτων προκειμένου να συνεισφέρουν στο κόστος του έργου.
- **Κανόνας μη αποκόμισης κέρδους:** η επιχορήγηση δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την αποκόμιση κέρδους. Εάν ένα έργο αποκομίσει έσοδα, θα πραγματοποιηθεί μία ανάλυση χρηματοδοτικού ελλείμματος με σκοπό την αξιολόγηση της ανάγκης για επιχορήγηση και το πιθανό ποσό της.
- **Κανόνας μη αναδρομικότητας:** η συγχρηματοδότηση είναι επιλέξιμη μόνο για τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν μετά την ημερομηνία έναρξης του έργου όπως ορίστηκε στη συμφωνία επιχορήγησης.
- **Κανόνας της μη συσσώρευσης:** μόνο μια επιχορήγηση επιτρέπεται ανά δικαιούχο.

Όλα τα έργα πρέπει:

- να προσδώσουν προστιθέμενη αξία σε επίπεδο ΕΕ,
- να είναι καινοτόμα και να προτείνουν πρωτότυπες λύσεις και μεθοδολογίες,
- να εναρμονίζονται με τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες και πολιτικές.

Η **αρχή της μη σωρευτικής χορήγησης** ισχύει μόνο για τις επιχορηγήσεις της ΕΕ που χορηγήθηκαν για την ίδια δράση και τον ίδιο δικαιούχο στο πλαίσιο οποιασδήποτε διαχείρισης. Συνεπώς είναι δυνατόν να **συνδυαστούν οι πόροι των ΕΔΕΤ με άλλα εργαλεία της ΕΕ**. Ωστόσο, η αρχή της μη σωρευτικής χορήγησης δεν ισχύει για τα ταμεία του Ορίζοντα 2020 και των ΕΔΕΤ που μπορούν να διατεθούν για το ίδιο έργο και τον ίδιο δικαιούχο.

Δεν επιτρέπεται **καμία αντικατάσταση** της εθνικής/περιφερειακής ή ιδιωτικής συγχρηματοδότησης από τα ΕΔΕΤ για έργα/προγράμματα της ΕΕ υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής (και αντιστρόφως).

Κανόνας μη διπλής χρηματοδότησης: σε ουδεμία περίπτωση μπορούν οι ίδιες δαπάνες να χρηματοδοτηθούν δυο φορές από οποιονδήποτε προϋπολογισμό.

Τα ΕΔΕΤ επενεργούν κυρίως σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, με κάποια περιθώρια για διεδαφικές δραστηριότητες. Ο Ορίζοντας 2020 και τα άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα και εργαλεία συνήθως υπόκεινται σε κεντρική διαχείριση και συχνά καλύπτουν διακρατικά έργα. Αυτό σημαίνει ότι ο ίδιος δικαιούχος μπορεί να κάνει αίτηση για διαφορετικές χρηματοδοτικές πηγές, για μη συναφείς ή συμπληρωματικές δραστηριότητες. Οι αιτήσεις θα αξιολογηθούν βάσει των δικών τους επιτευγμάτων σε συμμόρφωση με τους κανόνες της κάθε χρηματοδοτικής πηγής.

Η επόμενη ενότητα σκιαγραφεί τις δυνατότητες για συνέργειες και συμπληρωματικότητα ανά θεματικό στόχο (ΘΣ), μεταξύ των πέντε Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων και άλλων Ευρωπαϊκών χρηματοοικονομικών εργαλείων.

4.1. ΘΣ 1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας

Η έρευνα και οι καινοτόμες πολιτικές της ΕΕ έως το 2020 σκιαγραφούνται στην εμβληματική πρωτοβουλία [«Ένωση καινοτομίας»](#) της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Αυτές περιλαμβάνουν πέντε συμπράξεις Ευρωπαϊκής καινοτομίας στους έξυπνους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς τομείς. Η πρωτοβουλία περιλαμβάνει επίσης ολόκληρο τον κύκλο καινοτομίας από την έρευνα έως την εμπορική εκμετάλλευση.

Τα Κράτη Μέλη πρέπει να αναπτύξουν εθνικές ή/και περιφερειακές [«στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης»](#) με τη συμμετοχή εθνικών ή περιφερειακών διαχειριστικών αρχών και ενδιαφερομένων μερών όπως τα ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης, τη βιομηχανία και τους κοινωνικούς εταίρους σε μια διαδικασία ανεύρεσης της επιχειρηματικότητας.

Οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης περιλαμβάνουν:

- «Δράσεις ανωτέρου σταδίου» για την προετοιμασία των συμμετεχόντων στην περιφερειακή έρευνα και καινοτομία (Ε&Κ) του Ορίζοντα 2020.
- «Δράσεις κατώτερου σταδίου» για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Ε&Κ από τον Ορίζοντα 2020 και τα προηγούμενα προγράμματα, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία ενός φιλικού προς την καινοτομία περιβάλλοντος για επιχειρήσεις και βιομηχανίες, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ.

Είναι σημαντικό να εντοπιστούν ευκαιρίες κοινής χρηματοδότησης για υποδομές Ε&Κ, να προωθηθεί η διεθνής συνεργασία, να πραγματοποιούνται αξιολογήσεις ομοτίμων

και να δημιουργηθεί μια ανταλλαγή ορθών πρακτικών καθώς και κατάρτιση σε όλες τις περιφέρειες.

ΘΣ 1 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Το **ΕΤΠΑ** ενισχύει τις υποδομές Ε&Κ και τις επάρκειες για την ανάπτυξη και προώθηση κέντρων αριστείας και επιχειρηματικών επενδύσεων σε Ε&Κ. Το ΕΤΠΑ αναπτύσσει επίσης συνδέσμους μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων Ε&Κ και του τομέα ανώτερης εκπαίδευσης, με σκοπό την προώθηση επενδύσεων σε:

- ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών,
- μεταφορά τεχνολογίας,
- κοινωνική καινοτομία,
- οικοκαινοτομία,
- εφαρμογές δημοσίων υπηρεσιών,
- τόνωση της ζήτησης,
- δικτύωση,
- συνεργατικούς σχηματισμούς και ανοιχτή καινοτομία μέσω της έξυπνης εξειδίκευσης.

Προβλέπονται επίσης επενδύσεις σε πιλοτικές γραμμές, δράσεις έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένες κατασκευαστικές ικανότητες και παραγωγή και διάδοση τεχνολογιών γενικής χρήσης.

Τα εν δυνάμει έργα Ε&Κ κρίνονται βάσει της πιθανής τους συμβολής στην οικονομική ανάπτυξη του Κράτους Μέλους ή της περιφέρειας, καθώς και για τα επιστημονικά ή τεχνολογικά τους επιτεύγματα.

Το **ΕΚΤ** στηρίζει μεταπτυχιακές σπουδές, κατάρτιση ερευνητών, δραστηριότητες δικτύωσης και συμπράξεων μεταξύ ανώτερων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, ερευνητικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων.

Το **ΕΓΤΑΑ** ενισχύει τους δεσμούς μεταξύ γεωργίας, παραγωγής τροφίμων, δασοπονίας και Ε&Κ, μεταφοράς γνώσεων και επενδύσεων σε νέες τεχνολογίες, μεταποίησης και εμπορίας. Σημαντικός είναι επίσης ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα, που επιδιώκει να δημιουργήσει νέες και καινοτόμες πρακτικές στη γεωργία. Το ΕΓΤΑΑ στηρίζει την τεχνολογική ανάπτυξη των προϊ-

όντων, πρακτικών και τεχνικών στους γεωργικούς, αγροδιατροφικούς και δασοκομικούς τομείς. Χρηματοδοτεί νέους συνεργατικούς σχηματισμούς και δίκτυα, δραστηριότητες μεταξύ ερευνητικών κέντρων και καινοτόμων εταιρειών, καθώς και την τεχνολογική και εφαρμοσμένη έρευνα.

ΘΣ 1 ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Συχνά διατίθεται χρηματοδότηση για έναν ερευνητικό οργανισμό ή εταιρεία στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ ώστε να υλοποιηθούν τα πρώτα διστακτικά ερευνητικά βήματα ή για να αναπτυχθεί μια καινοτόμα τεχνολογία ή ένα προϊόν. Οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση αυτής της χρηματοδότησης είναι συνήθως ευέλικτες, ιδιαίτερα στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες. Αυτό επιτρέπει τον εν λόγω ερευνητικό οργανισμό ή τις εταιρείες να αναπτυχθούν μέχρι το σημείο να μπορούν να εισέλθουν στο πιο ανταγωνιστικό περιβάλλον του Ορίζοντα 2020.

Στην περίπτωση που χρειαστεί χρηματοδότηση κατά τη διάρκεια ενός έργου του Ορίζοντα 2020 για να συνεχιστούν οι δραστηριότητες ή για να επιτραπεί σε μια καινοτόμα ιδέα να αξιοποιηθεί εμπορικά, ενδέχεται να μην είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί, δεδομένης της έντονα ανταγωνιστικής φύσης της διαδικασίας. Σε αυτή την περίπτωση, τα ΕΔΕΤ θα μπορούσαν να διαθέσουν την αναγκαία χρηματοδότηση για να πραγματοποιηθούν αυτές οι ιδέες.

Η χρηματοδότηση του ίδιου έργου με ορισμένες επιχορηγήσεις από τον Ορίζοντα 2020 και τα ΕΔΕΤ επιτρέπεται υπό τον όρο ότι δεν υπάρχει διπλή χρηματοδότηση καθώς ο Ορίζοντας και τα ΕΔΕΤ δεν μπορούν να καλύπτουν το ίδιο έργο.

Το δικαίωμα του συνδυασμού των ΕΔΕΤ και του Ορίζοντα 2020 δεν αναιρεί την υποχρέωση να παρέχεται η απαραίτητη εθνική/περιφερειακή/ιδιωτική χρηματοδότηση.

ΈΝΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΓΕΜΑΤΟ ΙΔΕΕΣ (ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΤΕΛΙΚΟ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ REGIOSTARS 2009)

Από την ίδρυσή του στα μέσα της δεκαετίας του '90, το επιστημονικό πάρκο στο Golm στα περίχωρα του Potsdam έχει εξελιχθεί σε ένα από τα μεγαλύτερα και πιο σημαντικά ερευνητικά κέντρα του Βρανδεμβούργου. Το επιστημονικό πάρκο φιλοξενεί τρία ιδρύματα Max Planck, δυο ιδρύματα Fraunhofer Gesellschaft, ένα κέντρο επώασης επιχειρήσεων που ονομάζεται GO:IN και πολλές άλλες καινοτόμες επιχειρήσεις.

Το GO:IN που ιδρύθηκε το 2007, παρέχει σε επιχειρηματίες τις ιδανικές συνθήκες εκκίνησης, προσφέροντας υπηρεσίες όπως αίθουσες συνεδριάσεων και εγκαταστάσεις, λύσεις μάρκετινγκ και τεχνολογία εξατομικευμένης καθοδήγησης. Πάνω από 1 300 επιστήμονες εργάζονται στο πάρκο, το οποίο επωφελήθηκε από τη συμβολή 74,3 εκατομμυρίων EUR του ΕΤΠΑ. Από την ίδρυσή του, πολλά κοινά ερευνητικά έργα έχουν χρηματοδοτηθεί από διάφορα προγράμματα-πλαίσια έρευνας Ευρωπαϊκής χρηματοδότησης.

► **Περισσότερα για το [Wissenschaftspark Potsdam-Golm](http://Wissenschaftspark-Potsdam-Golm).**

ΈΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Όλα τα προγράμματα-πλαίσια της ΕΕ για την έρευνα έχουν αναπτύξει εργαλεία για αυξημένη επιστασία και τη διανομή θαλάσσιων δεδομένων. Αυτά είναι τα θεμέλια ενός βιώσιμου Ευρωπαϊκού Δικτύου Θαλάσσιων Παρατηρήσεων και Δεδομένων (EMODnet - European Marine Observation and Data Network), που θα υποστηρίζεται από τη συνιστώσα άμεσης διαχείρισης του ΕΤΘΑ.

Στόχος του δικτύου είναι η ανάπτυξη μιας υψηλής ποιότητας βάσης δεδομένων και γνώσης για τη θάλασσα, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από διάφορους παράγοντες, αποφεύγοντας την επικάλυψη των προσπαθειών.

► [Περισσότερα για το EMODNET.](#)

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Το έργο «Συνδεδεμένοι συνεργατικοί σχηματισμοί σε όλη την Ευρώπη» (CLOE - Clusters Linked Over Europe), ξεκίνησε ως πρόγραμμα του Interreg που βοήθησε επτά περιφέρειες να ανταλλάξουν εμπειρίες και πληροφορίες σχετικά με την επιτυχημένη διαχείριση και ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών. Οι συνεργατικοί σχηματισμοί είναι δίκτυα συμβατών ή ανταγωνιστικών αλληλένδετων εταιρειών που συνεργάζονται για την ενίσχυση μιας βιομηχανίας σε μια συγκεκριμένη περιοχή.

Οι διακρατικές επαφές μεταξύ συνεργατικών σχηματισμών συνεχίστηκαν μετά τη λήξη του προγράμματος και αυτό συνετέλεσε στην έναρξη πολλών δραστηριοτήτων χρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του έβδομου προγράμματος-πλαίσιο έρευνας (ΠΠ7) και του ΠΠΑΚ, το οποίο ήταν προκάτοχος του COSME.

► [Περισσότερα για το CLOE.](#)

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΝΕΙ ΩΘΗΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η επιτροπή περιφερειακού συντονισμού της βόρειας περιφέρειας του Πόρτο (CCDRN - Regional Coordination Commission of the North Region of Porto), που διαχειρίζεται τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ), κατέθεσε πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη στήριξη έργων που στοχεύουν στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων και της τοπικής βιομηχανίας στην περιφέρεια. Ένας από τους στόχους του έργου ήταν να βοηθήσει τους τοπικούς παράγοντες να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΠΠ7.

Ένα επιτυχημένο έργο που υποβλήθηκε από το πανεπιστήμιο του Πόρτο, το λεγόμενο I-CITY, επικεντρωνόταν στην ώθηση του ανθρώπινου δυναμικού και των δραστηριοτήτων κατάρτισης και συμπληρώνει το έργο «Μελλοντικές πόλεις» το οποίο είχε στόχο τη βελτίωση του εξοπλισμού, των υποδομών και της διεθνούς ανταλλαγής. Αυτή η συνεργασία μεταξύ των δυο έργων σήμαινε ότι το πανεπιστήμιο είχε τη δυνατότητα να προσλάβει περισσότερους ερευνητές από ό,τι θα μπορούσε αν είχε μόνο την επιχορήγηση του ΠΠ7. Τα δυο έργα λειτουργούσαν παράλληλα, γεγονός το οποίο αύξησε την ικανότητά τους να εγκαθιστά και να χειρίζεται κλίνες δοκιμών οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων της έρευνας στο πλαίσιο των μελλοντικών πόλεων.

Η επιτροπή περιφερειακού συντονισμού χάρισε ορατότητα στο Κέντρο ικανοτήτων των μελλοντικών πόλεων, το οποίο με τη σειρά του βοήθησε να προσελκυστούν περισσότεροι βιομηχανικοί εταίροι και συγκέντρωσε τη στήριξη του δήμου και των τοπικών κοινωνιών. Αυτού του είδους η πολιτική στήριξη, που δημιουργήθηκε με τα διαρθρωτικά ταμεία, ήταν ζωτική για την επίτευξη των στόχων του έργου.

Επιπλέον, μόλις το πανεπιστήμιο του Πόρτο έλαβε την επιχορήγηση του ΠΠ7, έγινε σαφές ότι το ερευνητικό του δυναμικό θα είχε έναν ισχυρό διεθνή και οικονομικό αντίκτυπο.

Αυτό έδωσε κίνητρο στην επιτροπή περιφερειακού συντονισμού να συμπεριλάβει τα ευρήματα στο έγγραφο της στρατηγικής της σχετικά με την έξυπνη εξειδίκευση που υπέβαλε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

► **Περισσότερες πληροφορίες για αυτές τις κοινές πρωτοβουλίες.**

Το [Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας](#) (EIT - European Institute of Innovation and Technology), έχει σκοπό την ενίσχυση της ικανότητας της Ευρώπης να καινοτομεί. Το EIT έχει προϋπολογισμό 2,7 δισεκατομμύρια EUR ως μέρος του Ορίζοντα 2020 και χρηματοδοτεί τις **κοινότητες γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ).**

Μια ΚΓΚ είναι μια άκρως αυτόνομη σύμπραξη κορυφαίων ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης, ερευνητικών οργανισμών, εταιρειών και άλλων παραγόντων που συμμετέχουν στη διαδικασία καινοτομίας.

Οι ΚΓΚ πραγματοποιούν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, μεταξύ των οποίων προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, καινοτόμα έργα και επιχειρηματικές θερμοκοιτίδες.

Ενώ οι ΚΓΚ χρηματοδοτούνται έως και 100 % από το EIT για «δραστηριότητες προστιθέμενης αξίας», δεν συμβαίνει το ίδιο με τις «συμπληρωματικές δραστηριότητες». Επομένως εναπόκειται στις ΚΓΚ να βρουν εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης για αυτές τις δραστηριότητες. Μεταξύ αυτών μπορεί να είναι οι δράσεις των ΕΔΕΤ και των ΕΑΚ στα πλαίσια του Ορίζοντα 2020.

Τρεις ΚΓΚ ξεκίνησαν το 2010:

- Κλίμα-ΚΓΚ (Climate): άμβλυση της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή,

- Κοινωνία για τις τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών (EIT ICT Labs): τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών,
- Καινο-ενέργεια ΚΓΚ (InnoEnergy): βιώσιμη ενέργεια.

Επιπλέον, δυο νέες ΚΓΚ εξετάζουν τους τομείς:

- καινοτομία για υγιή ζωή και ενεργό γήρανση,
- πρώτες ύλες: βιώσιμη εξερεύνηση, εξόρυξη, επεξεργασία, ανακύκλωση και υποκατάσταση.

Το 2016 θα ξεκινήσουν δυο επιπλέον ΚΓΚ:

- τρόφιμα για το μέλλον (Food4future),
- μεταποίηση προστιθέμενης αξίας.

Το 2018, θα συσταθεί μια ΚΓΚ στον τομέα της:

- Αστικής κινητικότητας.

► Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Η **πύλη συμμετεχόντων** είναι διαδικτυακή πύλη για τους συμμετέχοντες σε ερευνητικά και καινοτόμα προγράμματα της ΕΕ. Παρέχει στους δυνητικούς δικαιούχους μια δέσμη υπηρεσιών για να βοηθήσει τη συμμετοχή τους στα προγράμματα και να απλοποιήσει τις αλληλεπιδράσεις με την Επιτροπή. Οι δυνητικοί δικαιούχοι παροτρύνονται να [εγγραφούν](#) στην πύλη ώστε να επωφεληθούν πλήρως από τις [υπηρεσίες](#) της.

Το [«Ideal-IST»](#) είναι ένα μέσο αναζήτησης εταιρών.

Η καθοδήγηση για διαμορφωτές πολιτικής και φορείς υλοποίησης που ονομάζεται [«Διευκολύνοντας τις συνέργειες μεταξύ των Ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων, του Ορίζοντα 2020 και άλλων προγραμμάτων της ΕΕ σχετικών με έρευνα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα»](#) διερευνά ενδελεχώς την ιδέα των συνεργειών ανάμεσα στα προγράμματα για τη διαμόρφωση των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης. Περιγράφει λεπτομερώς τις χρηματοδοτικές επιλογές και τα διάφορα χρηματοδοτικά σενάρια.

4.2. ΘΣ 2: Ενίσχυση της πρόσβασης στις ΤΠΕ και της χρήσης και ποιότητάς τους

Τόσο η διαθεσιμότητα ευρυζωνικού δικτύου υψηλής ταχύτητας, όσο και η πρόσβαση σε υποδομές ψηφιακών υπηρεσιών αποτελούν τα δομικά στοιχεία μιας σύγχρονης Ενιαίας Αγοράς, επιτρέποντας την επικοινωνία, τις υπηρεσίες και τις επιχειρήσεις να αναπτυχθούν.

Η [εμβληματική πρωτοβουλία «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη»](#) αποτελεί τμήμα του πυλώνα «έξυπνης ανάπτυξης» της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Έχει στόχο να θέσει εκ νέου σε κίνηση την οικονομία της Ευρώπης και να βοηθήσει τους Ευρωπαίους πολίτες και τις επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν όσο το δυνατόν περισσότερο τις ψηφιακές τεχνολογίες. Οι στόχοι του περιλαμβάνουν:

- τη δημιουργία μιας ψηφιακής ενιαίας αγοράς που θα συμπεριλαμβάνει ανάπτυξη επιγραμμικού περιεχομένου, λύσεις ηλ-εμπορίου και χρήση ηλ-υπογραφών,
- τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ΤΠΕ,
- ταχεία και ταχύτατη διαδικτυακή πρόσβαση: δίκτυα «πρόσβασης νέας γενιάς» για να επιτύχουν τους στόχους υψηλής ταχύτητας διαδικτυακής πρόσβασης της ΕΕ,
- έρευνα και καινοτομία των ΤΠΕ,
- οφέλη από τις ΤΠΕ όπως ηλε-διακυβέρνηση, ηλ-υγεία και ηλ-προμήθειες.

ΘΣ 2 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Το **ΕΤΠΑ** βοηθά:

- την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ,
- την επέκταση των ευρυζωνικών συνδέσεων και την ανάπτυξη δικτύων υψηλών ταχυτήτων,
- τη στήριξη της υιοθέτησης αναδυομένων τεχνολογιών και δικτύων για την ψηφιακή οικονομία,
- την ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ για ηλ-εμπόριο, ηλε-διακυβέρνηση, ηλε-μάθηση, ηλ-ένταξη, ηλε-πολιτισμό και ηλ-υγεία.

Το **ΕΚΤ** στηρίζει

- την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων ΤΠΕ στην εργασία και ΤΠΕ στις δημόσιες διοικήσεις,
- χρηματοδοτεί τη βέλτιστη προσβασιμότητα, χρήση και ποιότητα των τεχνολογιών της πληροφορίας και επικοινωνίας μέσω της ψηφιακής παιδείας, ηλε-μάθηση, ηλ-ένταξη, ηλε-δεξιότητες και επιχειρηματικές δεξιότητες.

Το **ΕΓΤΑΑ** βοηθά τη βελτίωση της αγροτικής ευρυζωνικότητας και αναπτύσσει ΤΠΕ σε αγροτικές περιοχές. Συγκεκριμένα χρηματοδοτεί:

- επενδύσεις υποδομών,
- υπηρεσίες ΤΠ και επιχειρήσεις ΤΠ σε αγροτικές περιοχές,
- τεχνολογικές καινοτομίες σε γεωργία και δασοπονία,
- συστήματα ΤΠ στην αγροδιατροφική βιομηχανία,
- συνεργατικούς σχηματισμούς και δίκτυα,
- επαγγελματική κατάρτιση σε ΤΠΕ και παροχή ειδικών συμβουλευτικών υπηρεσιών ΤΠΕ για τις αγροτικές ΜΜΕ και τους γεωργούς,
- εφαρμογές ΤΠΕ για ηλε-διακυβέρνηση, ηλ-ένταξη, ηλε-μάθηση, ηλε-πολιτισμό, ηλ-εμπόριο, κ.λπ.

ΘΣ 2 ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Τα δίκτυα προτεραιότητας της ΕΕ χρηματοδοτούνται μέσω της **διευκόλυνσης Συνδέοντας την Ευρώπη (ΔΣΕ) ενώ το ΕΤΠΑ και το ΕΓΤΑΑ στηρίζουν συμπληρωματικές τοπικές και περιφερειακές υποδομές**. Συμμορφούμενοι με τη μη σωρευτική αρχή, δεν είναι δυνατόν να συνδυαστούν επιχορηγήσεις για το ίδιο έργο.

Η ΔΣΕ και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) παρέχουν **κεφάλαιο εκκίνησης και τεχνική βοήθεια** για έναν περιορισμένο αριθμό ευρυζωνικών πρωτοβουλιών. Έργα που θέλουν να ωφεληθούν άμεσα από τη ΔΣΕ πρέπει να επιδείξουν τεχνολογικές λύσεις τελευταίας τεχνολογίας και να αντιπροσωπεύουν είτε καινοτόμα επιχειρηματικά πρότυπα ή λύσεις με μεγάλες δυνατότητες αναπαραγωγής.

Χρηματοοικονομικά εργαλεία στο πλαίσιο του ΔΣΕ μπορούν να συνδυάζονται με επιχορηγήσεις από άλλες πηγές της ΕΕ.

Η επιλογή του καταλληλότερου χρηματοοικονομικού εργαλείου συνυπολογίζει το δυναμικό παραγωγής εσόδων του έργου και το επίπεδο κινδύνου.

Η Τεχνολογία πληροφοριών και τεχνολογιών (ΤΠΕ) μπορεί επίσης να υπάρχει σε πολλούς τομείς του **Ορίζοντα 2020**. Για αυτόν το σκοπό, αναπτύχθηκε ένας οδηγός, ώστε να βοηθήσει δυνητικά έργα να βρουν θέματα σχετικά με ΤΠΕ στον Ορίζοντα 2020 και είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο [Ψηφιακό θεματολόγιο της Ευρώπης](#).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΣΚΩΤΙΑΣ ΣΥΝΔΥΑΖΕΙ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, το ΕΤΠΑ βοήθησε το πανεπιστήμιο των Highlands & Islands (UHI) να δώσει ώθηση στην ερευνητική του επάρκεια και υποδομή ΤΠ, ενώ η χρηματοδότηση του ΕΚΤ ήταν βασική για την ανάπτυξη των διδακτικών υλικών και της διδακτέας ύλης για τη στήριξη των μη παραδοσιακών σπουδαστών.

Ο επιταχυντής καινοτομίας και γνώσης στη θαλάσσια ενεργειακή έρευνα, επονομαζόμενος MERIKA (Marine Energy Research Innovation and Knowledge Accelerator), είναι μια φιλόδοξη πρωτοβουλία του UHI, που έχει μεταμορφώσει τη σχολή επιστημών, υγείας και μηχανολογίας του πανεπιστημίου σε κόμβο αναφοράς έρευνας και καινοτομίας για τη θαλάσσια ενέργεια. Χρηματοδοτούμενο από το 7ο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα, προκάτοχο του Ορίζοντα 2020, το έργο MERIKA διαρκεί από το 2014 έως το 2017.

Ο στόχος 3 του **Προγράμματος της ΕΕ για την υγεία**, που επικεντρώνεται σε καινοτόμα, αποδοτικά και βιώσιμα συστήματα υγείας, περιλαμβάνει στήριξη για συστήματα και επάρκειες ηλ-υγείας.

► Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση διαθέσιμη για θέματα και έργα σχετικά με το **Ψηφιακό θεματολόγιο** είναι άμεσα προσβάσιμα την ιστοσελίδα [Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη](#).

Οι **«Συνδεδεμένες κοινότητες»** είναι μια πρωτοβουλία της Επιτροπής για να στηρίξει τις περιφέρειες και πόλεις να αναπτύξουν τα ευρυζωνικά δίκτυά τους. Βοηθά ορισμένα καινοτόμα πιλοτικά έργα να αναπτύξουν ευρυζωνικό δίκτυο υψηλών ταχυτήτων, τα οποία μπορούν να αναπαραχθούν σε όλη την ΕΕ. Οι εν δυνάμει δικαιούχοι μπορούν να [υποβάλουν ιδέες](#). Μπορείτε επίσης να στείλετε email στο EC-CONNECTED-COMMUNITIES@ec.europa.eu για περισσότερες πληροφορίες.

Η **Ευρωπαϊκή ευρυζωνική πύλη** είναι μια πληροφοριακή πλατφόρμα για ενδιαφερόμενα μέρη, η οποία παρέχει πληροφορίες για ευρυζωνικά έργα, στρατηγικές και σχέδια δράσης για κάθε Κράτος Μέλος. Οι εν δυνάμει δικαιούχοι μπορούν να εγγραφούν στην [ευρυζωνική πύλη](#)

4.3. ΘΣ 3: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)

Η πολιτική συνοχής είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη των ΜΜΕ. Όπως ορίζεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», η εγγύηση στις ΜΜΕ πλήρους πρόσβασης σε πίστωση είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της καινοτομίας και της μακροπρόθεσμης σταθερότητας εντός της ΕΕ.

Ο πυλώνας ΙΙ της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) είναι ένα άλλο μέσο στήριξης για την ανάπτυξη των ΜΜΕ, ιδιαίτερα για τη γεωργία, τη δασοκομία και τις αγροτικές περιοχές.

ΘΣ 3 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Το **ΕΤΠΑ** θα προωθήσει την επιχειρηματικότητα μέσω:

- χρηματοδότησης επιχειρηματικών θερμοκοιτίδων,
- ανάπτυξης νέων επιχειρησιακών μοντέλων για τις ΜΜΕ,
- υποστήριξης για τη δημιουργία και επέκταση προηγμένων δυνατοτήτων ανάπτυξης για προϊόντα και υπηρεσίες,
- παροχής βοήθειας στις ΜΜΕ για να επεκταθούν σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές,
- συμμετοχής στη διαδικασία καινοτομίας.

Το **ΕΚΤ** ενθαρρύνει την αυτοαπασχόληση και τη δημιουργία καινοτόμων ΜΜΕ. Επιπλέον:

- βοηθά επιχειρηματίες και εργαζόμενους να προσαρμοστούν στις αλλαγές,
- προωθεί κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική οικονομία,
- αυξάνει την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ προωθώντας την προσαρμοστικότητα εταιρειών και εργαζομένων,

- στηρίζει φορείς που παρέχουν επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Το **ΕΓΤΑΑ** χρηματοδοτεί όλους τους τομείς της γεωργίας, τις δασοκομικές επιχειρήσεις, καθώς και τις πολύ μικρές και μικρές αγροτικές επιχειρήσεις. Αυτό επιτυγχάνεται με:

- ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων και ενδιαφερομένων, δικτύων και συνεργατικών σχηματισμών,
- τόνωση της καινοτομίας στη γεωργία μέσω της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα,
- ενθάρρυνση των ΜΜΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή παρέχοντας διάφορα είδη στοχευμένης υποστήριξης, όπως «πράσινες» συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Το **ΕΤΘΑ** αυξάνει την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Η χρηματοδότηση προσφέρεται για ενίσχυση της τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στους ακόλουθους τομείς:

- ενεργειακή απόδοση και μεταφορά γνώσης,
- συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχουν καθοδήγηση για επιχειρηματικές στρατηγικές και στρατηγικές μάρκετινγκ, καθώς και στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα,
- συμπράξεις μεταξύ αλιέων και επιστημόνων,
- διαφοροποίηση και βελτίωση της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας στα αλιευτικά σκάφη.

Όπου τα [χρηματοοικονομικά εργαλεία](#) προσφέρουν χρηματοδότηση σε εταιρείες, περιλαμβανομένων των ΜΜΕ, αυτή η στήριξη θα ενθαρρύνει την ίδρυση νέων επιχειρήσεων, μέσω:

- παροχής αρχικών κεφαλαίων, κεφαλαίων εκκίνησης και επέκτασης,

- προσφοράς κεφαλαίου για την ενίσχυση της εταιρείας ή για νέα έργα,
- παροχής βοήθειας σε εταιρείες για να εισέλθουν σε νέες αγορές.

Αυτή η στήριξη μπορεί να περιλαμβάνει επενδύσεις τόσο σε υλικά και άυλα στοιχεία ενεργητικού όσο και ως κεφάλαια κίνησης στα πλαίσια των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει κόστη σχετικά με τη μεταβίβαση δικαιωμάτων κυριότητας, με την προϋπόθεση πως αυτές οι μεταβιβάσεις πραγματοποιούνται μεταξύ ανεξάρτητων επενδυτών.

ΘΣ 3 ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Οι ΜΜΕ ενθαρρύνονται να αξιοποιήσουν τη χρηματοδότηση από το [COSME](#) και το πρόγραμμα [«Δημιουργική Ευρώπη»](#).

Οι ΜΜΕ ενθαρρύνονται επίσης να συμμετέχουν σε ολόκληρο το **πρόγραμμα Ορίζοντα 2020** και ειδικότερα στη συνιστώσα της **Βιομηχανικής υπεροχής**:

Οι δράσεις για την Υπεροχή σε τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και βιομηχανικές τεχνολογίες (LEIT - Leadership in enabling & industrial technologies) εστιάζουν στις ΤΠΕ, τις νανοτεχνολογίες, τα προηγμένα υλικά, τη βιοτεχνολογία, την παραγωγή και το διάστημα.

Η δράση **«Πρόσβαση σε κεφάλαια κινδύνου»** ενθαρρύνει την ιδιωτική χρηματοδότηση και τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου. Στα πλαίσια της δράσης «Πρόσβαση σε κεφάλαια κινδύνου», ο Ορίζοντας 2020 θα βοηθήσει εταιρείες και άλλα είδη οργανώσεων με αντικείμενο την Ε&Α να αποκτήσουν ευκολότερη πρόσβαση σε δάνεια, εγγυήσεις, αντεγγυήσεις και σε υβριδική, ενδιάμεση και μετοχική χρηματοδότηση.

Η δράση **Καινοτομία στις ΜΜΕ** είναι ένα διορατικό συμπλήρωμα στα ΕΔΕΤ, που περιλαμβάνει το **μέσο για τις ΜΜΕ**, τη στήριξη της **πρωτοβουλίας Eureka/Eurostars** που παρέχει χρηματοδότηση για διακρατικά συνεργατικά έργα σε ΜΜΕ έντασης έρευνας και για διάφορες δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη και παροχή καλύτερων υπηρεσιών στήριξης της καινοτομίας για τις ΜΜΕ.

Με περίπου 3 δισεκατομμύρια EUR χρηματοδότησης για το 2014-2020, το **μέσο για τις ΜΜΕ** βοηθά τις ΜΜΕ να αναπτύξουν ριζοσπαστικές καινοτόμες ιδέες που είναι έτοιμες για εμπορική αξιοποίηση στην παγκόσμια αγορά. Οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται και οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων περιγράφονται στο [πρόγραμμα εργασίας](#) για την περίοδο 2014-2015.

Τα χρηματοοικονομικά εργαλεία του Ορίζοντα 2020 συνεργάζονται με εκείνα του προγράμματος COSME. Περισσότερες πληροφορίες για τράπεζες και εταιρείες χρηματοδοτικών κεφαλαίων που παρέχουν [κεφάλαια κινδύνου υποστηριζόμενα από την ΕΕ](#).

Η [Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων \(ΕΤΕπ\)](#) και το [Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων \(ΕΤαΕ\)](#) διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση κάθε μηχανισμού χρηματοοικονομικού μέσου, για λογαριασμό και σε συνεργασία με την Επιτροπή.

Ο [Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις \(EASME\)](#) συστάθηκε από την Επιτροπή για να διαχειρίζεται διάφορα προγράμματα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων του μεγαλύτερου μέρους του COSME, του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιχειρήσεων (EEN - Enterprise Europe Network) και μέρος του Ορίζοντα 2020 - συγκεκριμένα για την Καινοτομία στις ΜΜΕ και την Υπεροχή σε τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και βιομηχανικές τεχνολογίες.

Δημιουργική Ευρώπη: Η Ανακοίνωση της Επιτροπής για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» υπογραμμίζει ότι η ΕΕ πρέπει να παρέχει ένα ελκυστικότερο πλαίσιο συνθηκών για καινοτομία και δημιουργικότητα. Ο πολιτιστικός και δημιουργικός τομέας επομένως είναι μια πηγή καινοτόμων ιδεών που μπορούν να μετατραπούν σε προϊόντα και υπηρεσίες, τα οποία με τη σειρά τους μπορούν να συνεισφέρουν στην δημιουργία ανάπτυξης και θέσεων εργασίας και στην αντιμετώπιση κοινωνικών αλλαγών. Για να βοηθηθούν αυτοί οι τομείς να επιτύχουν το πλήρες οικονομικό δυναμικό τους, θα πρέπει να βελτιωθεί η πρόσβασή τους σε χρηματοδότηση, υποστηρίζει η ανακοίνωση. **Ο μηχανισμός εγγυοδοσίας για τον πολιτιστικό και το δημιουργικό τομέα**, ο οποίος θα ξεκινήσει το 2016, ανταποκρίνεται σε αυτές τις ανάγκες και, χάρη στο πολλαπλασιαστικό του αποτέλεσμα, αναμένεται να αποφέρει έως και 750 εκατομμύρια EUR¹³ για τις μικρές **επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται** σε αυτούς τους δύο τομείς.

Δεν υπάρχει καμία εξαίρεση από τη μη σωρευτική αρχή στους κανονισμούς της Δημιουργικής Ευρώπης και του COSME¹⁴. Ωστόσο, χρηματοοικονομικά εργαλεία μπορούν να συνδυαστούν με επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίου και τέλη εγγύησης.

► Περισσότερες πληροφορίες

Μια νέα έκδοση του [Εργαλείου Εγγραφής Δικαιούχου](#), που κυκλοφόρησε στις 28 Φεβρουαρίου 2014, περιλαμβάνει ένα ερωτηματολόγιο για να προσδιοριστεί αν μια οργάνωση είναι ΜΜΕ σύμφωνα με τη Σύσταση της ΕΕ αριθ. 2003/361/ΕΕ και αν είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση στο πλαίσιο ορισμένων δράσεων του προγράμματος Ορίζοντας 2020.

13 Συνολικό ποσό εγγύησης που περιλαμβάνει το τμήμα που χρηματοδοτείται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

14 Σημειώνεται ωστόσο ότι το Άρθρο 10(2) του Κανονισμού COSME επιτρέπει τα ακόλουθα: «Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιχειρήσεων μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται για την παροχή υπηρεσιών για λογαριασμό άλλων προγραμμάτων της Ένωσης, όπως το πρόγραμμα Ορίζοντας 2020. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ειδικές συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ενθάρρυνση της συμμετοχής ΜΜΕ σε άλλα προγράμματα της Ένωσης.» Ορισμένες υπηρεσίες που παρέχονται απευθείας στις ΜΜΕ από εταιρείες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιχειρήσεων μπορεί επίσης να καλύπτονται από τους στόχους των ΕΠ και θα μπορούσε επομένως να διαχωρίζονται και να στηρίζονται από επιχορηγήσεις των ΕΔΕΤ και σύμφωνα με τους όρους των ΕΔΕΤ.

4.4. ΘΣ 4: Στήριξη της στροφής προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα σε όλους τους τομείς

Τα ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΓΤΑΑ αναμένεται να επιταχύνουν την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Ο κανονισμός κοινών διατάξεων που ισχύει για τα ΕΔΕΤ απαιτεί επίσης τα Κράτη Μέλη να παρέχουν πληροφορίες για το πώς θα καταπολεμήσουν την κλιματική αλλαγή. Αυτό είναι σύμφωνο με το στόχο της ΕΕ να αφιερώνει τουλάχιστον το 20 % του προϋπολογισμού της για τον περιορισμό των κλιματικών αλλαγών.

ΘΣ 4 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Τόσο το **ΕΤΠΑ** όσο και το **ΤΣ** εστιάζουν στα εξής:

- ενεργειακή απόδοση και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,
- συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης,
- έξυπνα δίκτυα διανομής και ολοκληρωμένα σχέδια δράσης μειωμένης χρήσης άνθρακα και βιώσιμης ενέργειας για αστικές περιοχές.

Επιπλέον, το ΕΤΠΑ στηρίζει την έρευνα και καινοτομία σε τεχνολογίες χρήσης μειωμένου άνθρακα.

Το **ΕΓΤΑΑ** στηρίζει τη μετατροπή κτιρίων που βρίσκονται εντός ή κοντά σε αγροτικούς οικισμούς - αυτό θα πρέπει να βελτιώσει την ενεργειακή απόδοση, να μειώσει τα κόστη, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να προσελκύσει επενδύσεις. Προβλέπονται επίσης επενδύσεις στην παραγωγή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε αγροτικές περιοχές.

Το **ΕΤΘΑ** βελτιώνει την ενεργειακή απόδοση σε αλιευτικά σκάφη, με επενδύσεις στον εξοπλισμό και την καθιέρωση ελέγχων ενεργειακής απόδοσης και άλλων σχημάτων. Υπάρχει επίσης διαθέσιμη υποστήριξη για την αύξηση της αποτελεσματικής διαχείρισης πόρων στις υδατοκαλλιέργειες.

Η στροφή προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα απαιτεί επίσης νέες δεξιότητες στον κατασκευαστικό τομέα. Εδώ, το **ΕΚΤ** μπορεί να προσφέρει κατάρτιση και εκπαίδευση, και να παρέχει μηχανισμούς αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης για πράσινες δεξιότητες.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΒΙΩΣΙΜΟ ΜΕΛΛΟΝ

Με πάνω από 800.000 λίρες στερλίνες χρηματοδότησης από το ΕΚΤ, το έργο «Greenways to Work» υλοποιήθηκε από τον Αύγουστο του 2009 έως τον Ιούλιο του 2012 στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το έργο παρείχε εκπαίδευση στην ανακύκλωση, τις τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση.

Ένας από τους στόχους του έργου ήταν να μειώσει τη λεγόμενη ενεργειακή φτώχεια για τους κατοίκους των εργατικών κατοικιών του. Το σχέδιο προέβλεπε την επιμόρφωση του προσωπικού του, καθώς και του προσωπικού πρώτης γραμμής κοινωνικής φροντίδας για να τους δώσει τις δεξιότητες ώστε να συμβουλευούν τους κατοίκους σχετικά με το πώς να κάνουν στα σπίτια τους εξοικονόμηση καυσίμου.

Υπήρχε επίσης διαθέσιμη εκπαίδευση για τοπικές κατασκευαστικές εταιρείες και εταιρείες υδραυλικών εγκαταστάσεων, μαθαίνοντάς τους τεχνικές εγκατάστασης για ηλιακούς φωτοβολταϊκούς συσσωρευτές, οικιακές αντλίες θερμότητας και ηλιακά συστήματα θέρμανσης ζεστού νερού. Μετά την εκπαίδευση, οι εργαζόμενοι αυτοί μπορούσαν να βοηθήσουν τους πελάτες τους να αποκτήσουν δωρεάν κρατικές επιχορηγήσεις για την εγκατάσταση εξοπλισμού εξοικονόμησης ενέργειας.

Το έργο υλοποιήθηκε παράλληλα με ένα πρόγραμμα του ΕΤΠΑ που στόχευε στη βελτίωση μόνωσης κατοικιών στη Δυτική Κάμπρια. Η χρηματοδότηση επίσης ενέπνευσε τους φορείς παροχής εκπαίδευσης να αναπτύξουν και να υλοποιήσουν δικά τους ανάλογα μαθήματα εκπαίδευσης.

Κατά τον ίδιο τρόπο, ένας συνδυασμός της χρηματοδότησης από το **ΕΤΠΑ** και το **ΕΓΤΑΑ** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Παραδείγματα περιλαμβάνουν την εγκατάσταση λεβήτων με καύση βιομάζας ή ροκανίδια ξύλου και την προώθηση της γεωργίας που βασίζεται στη βιομάζα.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Οι ενεργειακές καλλιέργειες παρέχουν εναλλακτικές λύσεις από τα ορυκτά καύσιμα και μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για άμβλυση της κλιματικής αλλαγής. Στα πλαίσια του ΕΓΤΑΑ, μια τοπική ομάδα δράσης στην περιοχή Sud du Pays de Saint-Brieuc στη Γαλλία, ενθάρρυνε τους γεωργούς να εξετάσουν τις ενεργειακές καλλιέργειες ως μια πράσινη ευκαιρία για να διαφοροποιήσουν τις επιχειρήσεις τους.

Ένας από αυτούς τους γεωργούς έλαβε χρηματοδότηση για να δοκιμάσει τη δυνατότητα του μίσχανθου ως χρήση βιοκαύσιμου και τα αποτελέσματα ήταν ενθαρρυντικά.

«Η παραγωγή του μίσχανθου είναι πολύ ευκολότερη από άλλες καλλιέργειες. Κάθε χρόνο, ένα μόνο εκτάριο αυτής της ενεργειακής καλλιέργειας μπορεί να απορροφήσει περίπου 36 τόνους διοξειδίου του άνθρακα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μορφή θρυμμάτων ή μπρικέτας και μπορεί να μετατραπεί σε αιθανόλη», εξηγεί.

ΘΣ 4 ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Το **επιμέρους πρόγραμμα του LIFE, «Δράση για το Κλίμα»** χρηματοδοτεί έργα για την άμβλυση και προσαρμογή στον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής, καθώς και την κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

Αυτοί είναι διάφοροι τομείς που τα ΕΔΕΤ και το LIFE μπορούν να συνεργαστούν:

- **Ολοκληρωμένα έργα** που απαιτούν συνδυασμό των επιχορηγήσεων του LIFE και άλλων πηγών χρηματοδότησης που στοχεύουν στην υλοποίηση περιφερειακών, πολυπεριφερειακών ή εθνικών σχεδίων ή στρατηγικών που απαιτούνται από την πολιτική για το κλίμα ή τη νομοθεσία της ΕΕ.
- **Διαδοχικά έργα** όπου το LIFE μπορεί να στηρίξει διάφορα πιλοτικά έργα ενεργειακής απόδοσης. Στη συνέχεια αυτά τα έργα μπορούν να κλιμακωθούν και να αναπαράχθούν μέσω επενδύσεων των ΕΔΕΤ, ή να διαδοθούν με τη βοήθεια των διακρατικών δικτύων των ΕΔΕΤ.
- Τα ΕΔΕΤ μπορούν να στηρίξουν **καινοτόμα έργα** με τη χρηματοδότηση του LIFE προκειμένου να υποστηριχθεί η αξιολόγηση και διάδοση των δραστηριοτήτων.

Η **Κοινωνική πρόκληση «Ασφαλής, καθαρή και αποδοτική ενέργεια»**, του **Ορίζοντα 2020** στοχεύει σε ένα ανταγωνιστικό ενεργειακό σύστημα, μέσω επτά συγκεκριμένων πεδίων έρευνας:

- μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και του αποτυπώματος άνθρακα,
- χαμηλό κόστος, παροχή ηλεκτρικής ενέργειας με χαμηλές εκπομπές άνθρακα,
- εναλλακτικά καύσιμα και κινητές πηγές ενέργειας,

- ένα μοναδικό, έξυπνο ευρωπαϊκό δίκτυο ηλεκτρισμού,
- νέα τεχνογνωσία και νέες τεχνολογίες,
- δυναμική διαδικασία λήψης αποφάσεων και δημόσια δέσμευση,
- βελτίωση απορρόφησης της ενέργειας από την αγορά και καινοτομίες ΤΠΕ.

Η **Κοινωνική πρόκληση «Ασφαλής, καθαρή και αποδοτική ενέργεια»**, του **Ορίζοντα 2020** στηρίζει την ανάπτυξη ενεργειακά αποδοτικών μεταφορών που σέβονται το περιβάλλον, καθώς και την παγκόσμια υπεροχή για την ευρωπαϊκή βιομηχανία μεταφορών. Προωθεί επίσης τη βελτιωμένη κινητικότητα, μικρότερη συμφόρηση, μεγαλύτερη ασφάλεια και προστασία.

Κοινά έργα μεταξύ των ΕΔΕΤ και του προγράμματος Ορίζοντα 2020 μπορούν να πραγματοποιηθούν σε διάφορους τομείς οι οποίοι περιλαμβάνουν:

- διείσδυση ενεργειακών καινοτομιών στην αγορά σε έργα υλοποίησης της ενεργειακής πολιτικής,
- προετοιμασία του εδάφους για πραγματοποίηση επενδύσεων,
- ανάπτυξη ικανοτήτων,
- δράση με δημόσια αποδοχή,
- χρηματοδότηση σε πρωτεργάτες έργων, όπως τα ερευνητικά κέντρα.

Η στήριξη του Ορίζοντα 2020 για δραστηριότητες εμπορικής διάθεσης μπορούν επίσης να συνδυαστούν με χρηματοδότηση του ΕΚΤ για κατάρτιση και εκπαίδευση σε «πράσινες δεξιότητες».

ΤΟ ΕΚΤ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΙΣ ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Ρουμανικές εταιρείες συνεργάστηκαν σε ένα έργο χρηματοδοτούμενο από το ΕΚΤ που βοήθησε ανθρώπους που απολύθηκαν από τον ενεργειακό τομέα. Το έργο «Από την αναδιάρθρωση στην απασχόληση» (From Restructuring to Employment) βοήθησε σχεδόν 100 άνεργους στην νοτιοανατολική Ρουμανία.

Με δεδομένα τα προσόντα και την πείρα τους, είχαν το σωστό υπόβαθρο για να εργαστούν στον αναδυόμενο τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Προσδιορίστηκαν ευκαιρίες στον τομέα και δόθηκε βοήθεια σε αυτούς που αναζητούσαν εργασία να αποκτήσουν πρόσθετες δεξιότητες που ήταν απαραίτητες για να βρουν απασχόληση σε αυτή τη βιομηχανία.

Τα ΕΔΕΤ μπορούν επίσης να παρέχουν την απαραίτητη χρηματοδότηση για τη διατήρηση ή την εμπορική διάθεση ενός έργου του προγράμματος Ορίζοντα 2020, όπως φαίνεται από το κάτωθι παράδειγμα:

ΤΟ ΕΓΤΑΑ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Η στήριξη της αγροτικής καινοτομίας αποτελεί θεμελιώδη λίθο της αγροτικής ανάπτυξης. Ένα παράδειγμα ενός έργου LEADER από μια χοιροτροφική μονάδα στη Γαλλία έδειξε πώς η στήριξη αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στις εγκαταστάσεις εκτροφής. Δημιουργήθηκε ένα καινοτόμο σύστημα διαχείρισης της κοπριάς που μειώνει την αμμωνία και επομένως την ανάγκη καθαρισμού του αέρα. Εγκαταστάθηκε επίσης ισχυρή μόνωση για την περαιτέρω βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του κτιρίου. Τα αποτελέσματα οδήγησαν σε μια ενεργειακή εξοικονόμηση θέρμανσης κατά 99,6 % και εξαερισμού κατά 75 %.

Ο τομέας **«Ενέργεια» της ΔΣΕ** και τα ΕΔΕΤ είναι συμπληρωματικά καθώς το ΕΤ-ΠΑ, το ΤΣ και το ΕΓΤΑΑ μπορούν να χρηματοδοτήσουν έξυπνα δίκτυα διανομής ηλεκτρισμού.

4.5. ΘΣ 5: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων

ΘΣ 5 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Το **ΕΤΠΑ** και το **ΤΣ** εστιάζουν στην ανάπτυξη στρατηγικών και σχεδίων δράσης για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την πρόληψη κινδύνων. Βοηθούν επίσης στην ανάπτυξη εργαλείων και επενδύσεων για συστήματα διαχείρισης καταστροφών.

Το **ΕΓΤΑΑ** στηρίζει:

- τη βιώσιμη διαχείριση υδάτων,
- τη βελτιωμένη διαχείριση του εδάφους
- τη διατήρηση της γενετικής ποικιλότητας.

Το **ΕΚΤ** μπορεί να συμπληρώσει δραστηριότητες σε αυτό τον τομέα μέσω της στοχευμένης κατάρτισης, εκπαίδευσης και αύξησης δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού σχετικά με την πρόληψη κινδύνων, τη διαχείριση κινδύνων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Τα Ταμεία μπορούν να συνεργαστούν σε διάφορα θέματα, που περιλαμβάνουν:

- άμβλυση της κλιματικής αλλαγής,
- προστασία του περιβάλλοντος και αποτελεσματική διαχείριση πόρων,
- καινοτομία και τεχνολογική ανάπτυξη για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,
- υποστήριξη για επιχειρήσεις που λαμβάνουν μέτρα και τεχνολογία προσαρμογής,
- δράσεις για τη μείωση ρύπανσης των υδάτων από τη γεωργία.

ΘΣ 5 ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Το **επιμέρους πρόγραμμα του LIFE, «Δράση για το Κλίμα»** στηρίζει έργα στον τομέα για την άμβλυση και προσαρμογή στον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής, και την κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

Υπάρχουν τρεις «κοινωνικές προκλήσεις» στο πλαίσιο του **Ορίζοντα 2020** που είναι σχετικές με αυτόν τον θεματικό στόχο:

- ασφάλεια τροφίμων, βιώσιμη γεωργία και δασοκομία, θαλάσσια, ναυτιλιακή και ενδοχώρια έρευνα για τα ύδατα και τη βιοοικονομία,
- δράσεις για το κλίμα, το περιβάλλον, την αποτελεσματική διαχείριση πόρων και πρώτων υλών,
- ασφαλείς κοινωνίες - προστασία της ελευθερίας και ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της.

Το **Χρηματοδοτικό μέσο πολιτικής προστασίας** στοχεύει στη στήριξη και συμπλήρωση των προσπαθειών των Κρατών Μελών να προστατεύσουν ανθρώπους, περιβάλλον και περιουσία, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής κληρονομιάς, στην περίπτωση φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών, τρομοκρατικών ενεργειών, καθώς και τεχνολογικών, ραδιολογικών ή περιβαλλοντικών ατυχημάτων. Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται στα 368 εκατομμύρια EUR. Προγράμματα εργασιών και λεπτομέρειες για τις ετήσιες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων δημοσιεύονται στον ιστότοπο της Επιτροπής, [Ανθρωπιστική Βοήθεια και Πολιτική προστασία](#).

Το Χρηματοδοτικό μέσο πολιτικής προστασίας καλύπτει, μεταξύ άλλων, πρόληψη καταστροφών καθώς και μελέτες και έργα ετοιμότητας, οι οποίοι είναι τομείς παρέμβασης που είναι πολύ πιθανό να συμπληρώνουν έργα της πολιτικής συνοχής, περιλαμβάνοντας:

- **έργα πρόληψης** που στοχεύουν στην επίτευξη ενός υψηλότερου επιπέδου προστασίας και ανθεκτικότητας κατά των καταστροφών μέσω της πρόληψης ή μείωσης των αποτελεσμάτων τους,
- **έργα ετοιμότητας** που ενισχύουν την ενημέρωση των επαγγελματιών και εθελοντών πολιτικής προστασίας και θαλάσσιας ρύπανσης στην ετοιμότητα έναντι καταστροφών.

Τα εν δυνάμει έργα μπορούν:

- να μελετήσουν, σχεδιάσουν, αναπτύξουν, δοκιμάσουν και εφαρμόσουν καινοτόμες πρακτικές,
- να αξιολογήσουν και βελτιώσουν τις υπάρχουσες πρακτικές,
- να αναπτύξουν γενικές οδηγίες,
- να εντοπίσουν και διαδώσουν βέλτιστες πρακτικές χάρη στη διακρατική συνεργασία.

Τα αποτελέσματα αυτών των έργων μπορούν στη συνέχεια να ενσωματωθούν μέσω των ΕΔΕΤ.

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΟΙΚΟΓΑΙΣΘΗΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Νέες τεχνολογίες ήδη βελτιώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των παραδοσιακών φραγμάτων στη Γερμανία. Ένα έργο του ΕΓΤΑΑ που κάνει χρήση αυτής της τεχνολογίας στην κοιλάδα του Ρήνου, δείχνει πώς τα κεφάλαια αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παροχή οικουσαίσθητων προσεγγίσεων για τις πλημμύρες που σχετίζονται με περιβαλλοντικές υπηρεσίες.

Στα πλαίσια αυτού του έργου, ειδική βοήθεια για έργα αντιπλημμυρικής προστασίας εντάχθηκε στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης. Η στήριξη του ΕΓΤΑΑ επέτρεψε μια πιο γρήγορη υλοποίηση του προγράμματος κατασκευής αντιπλημμυρικών έργων και αυτό ισχύει και για την αποκατάσταση των υφιστάμενων φραγμάτων, καθώς και για την κατασκευή των εγκαταστάσεων συγκράτησης των πλημμυρών, όπως τα πόλντερ.

Η στήριξη χρησιμοποιήθηκε επίσης για τη μετεγκατάσταση φραγμάτων καθώς τα μέτρα δεν είναι σχεδιασμένα μόνο για την προστασία από τις πλημμύρες, αλλά στοχεύουν επίσης και στη βελτίωση του οικοσυστήματος. Τα μέτρα αναβάθμισης των φραγμάτων τώρα πλέον περιλαμβάνουν πάντα την πιθανότητα μετεγκατάστασης του φράγματος, προκειμένου να δημιουργήσουν, για παράδειγμα, πρόσθετους φυσικούς υγρότοπους.

Το **Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ)** συστάθηκε το 2002 για την αντιμετώπιση μεγάλων φυσικών καταστροφών και την εκδήλωση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης στις πληγείσες περιοχές της Ευρώπης. Από την ίδρυσή του, το Ταμείο έχει χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση διάφορων καταστροφικών γεγονότων, όπως πλημμύρες, πυρκαγιές δασών, σεισμούς, καταιγίδες και ξηρασίες. Το ΤΑΕΕ συμπληρώνει τις δημόσιες δαπάνες των Κρατών Μελών για βασικές λειτουργίες έκτακτης ανάγκης σε τέσσερις κύριους τομείς:

- άμεση αποκατάσταση των υποδομών,
- προσωρινή φιλοξενία και υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης,
- άμεση διασφάλιση των υποδομών πρόληψης και μέτρα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- καθαρισμός των περιοχών που επλήγησαν, περιλαμβανομένων των φυσικών περιοχών.

Το Ταμείο περιορίζεται σε ζημιές που δεν ασφαρίζονται και δεν αποζημιώνονται για τις ιδιωτικές απώλειες. Μακροπρόθεσμες δράσεις - όπως μόνιμη ανακατασκευή, οικονομική ανάπλαση και πρόληψη - δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση από το ΤΑΕΕ, αλλά μπορεί να είναι επιλέξιμες ενίσχυσης από τα ΕΔΕΤ.

► **[Περισσότερες πληροφορίες για το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ.](#)**

4.6. ΘΣ 6: Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, και προώθηση της αποδοτικής χρήσης πόρων

ΘΣ 6 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Το **ΕΤΠΑ** και το **ΤΣ** επενδύουν στην αποτελεσματική ύδρευση, επεξεργασία λυμάτων και επαναχρησιμοποίηση του νερού, διαχείριση αποβλήτων και πράσινες υποδομές. Επενδύουν επίσης σε δράσεις για τη μείωση των μεταφορών που σχετίζονται με την ατμοσφαιρική ρύπανση, τη βελτίωση των υποδομών των δημόσιων μεταφορών και την προώθηση εναλλακτικών μορφών μεταφοράς.

Ξεχωριστά, το **ΕΤΠΑ** στηρίζει επενδύσεις για τη διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών και την ενίσχυση της πολιτιστικής κληρονομιάς και τοπίων. Χρηματοδοτεί επίσης τη βιώσιμη και ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη, μέσω της βιώσιμης αστικής απορροής, μέτρων αποκατάστασης κάλυψης του εδάφους, καθώς και την αποκατάσταση τόσο μολυσμένων τοποθεσιών, όσο και πολιτιστικών υποδομών.

Το **ΕΓΤΑΑ** στηρίζει την αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, περιλαμβανομένων των περιοχών Natura 2000 και συστημάτων γεωργικής εκμετάλλευσης με υψηλή φυσική αξία. Προστατεύει επίσης τα ευρωπαϊκά τοπία με την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων γεωργίας, όπως:

- βιολογική γεωργία,
- καθιέρωση ζωνών άγριας χλωρίδας και πανίδας σε γεωργικές και δασικές περιοχές,

- χορήγηση αποζημίωσης σε γεωργούς και δασοκαλλιεργητές για δαπάνες που προέκυψαν σε περιοχές Natura 2000 και χαρακτηρισμένους διαδρόμους άγριας χλωρίδας και πανίδας,
- αύξηση αποδοτικής χρήσης της άρδευσης στη γεωργία,
- καθιέρωση μέτρων για τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και του εδάφους.

Το **ΕΤΘΑ** στηρίζει τη μετάβαση προς μια φιλική προς το περιβάλλον βιώσιμη αλιεία. Αυτό διασφαλίζει μια ισορροπία μεταξύ της αλιευτικής ικανότητας και των διαθέσιμων αλιευτικών πόρων και βοηθά στην αποφυγή ανεπιθύμητων αλιευμάτων. Το Ταμείο επενδύει σε οικοκαινοτομίες που μειώνουν τις επιπτώσεις της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών στο περιβάλλον. Τα χρήματα είναι επίσης διαθέσιμα για έργα υδατοκαλλιέργειας, τα οποία επιδεικνύουν υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και παρέχουν περιβαλλοντικές υπηρεσίες. Το ΕΤΘΑ προωθεί την καλύτερη συμμόρφωση με τους κανόνες της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, τον βελτιωμένο αλιευτικό έλεγχο και την καλύτερη παροχή και κάλυψη επιστημονικών δεδομένων για την αξιολόγηση της βιολογικής κατάστασης των ιχθυοαποθεμάτων. Επιπλέον, στηρίζει την Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική για την επίτευξη της «καλής περιβαλλοντικής κατάστασης» σε όλα τα θαλάσσια ύδατα της ΕΕ μέχρι το 2020.

Το **ΕΚΤ** μπορεί να συμπληρώσει αυτό το θεματικό στόχο με τη βελτίωση της εκπαίδευσης και κατάρτισης για τους επιστήμονες, φοιτητές, εκπαιδευτικούς και άνεργους, έτσι ώστε να ενισχυθούν οι περιβαλλοντικές δεξιότητες και τα προσόντα τους. Το ΕΚΤ μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στους τομείς του περιβάλλοντος και του τουρισμού. Το **ΕΓΤΑΑ** και το **ΕΤΘΑ** έχουν επίσης πρόσθετες πηγές χρηματοδότησης για την ανάπτυξη τομεακών δεξιοτήτων στη γεωργία και την αλιεία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΖΩΝΗΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΙΤΟΡΙΑ.

Η πράσινη ζώνη της Βιτόρια στην Ισπανία περιλαμβάνει μια ομάδα από πάρκα και περιοχές με υψηλή οικολογική αξία που περιβάλλει την πόλη. Η ζώνη λειτουργεί ως περιοχή προστασίας, γνωστή ως «πράσινος πνεύμονας», μεταξύ της αστικής περιοχής και της περιβάλλουσας υπαίθρου. Το έργο παρέχει μια λύση για την αποκατάσταση και διατήρηση των υποβαθμισμένων χώρων υψηλής οικολογικής αξίας και βοηθά στην ικανοποίηση των απαιτήσεων των πολιτών για υπαίθριες ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις.

Η πρωτοβουλία ενισχύει τις δεξιότητες βιοποικιλότητας και δημιουργεί θέσεις εργασίας, με την παροχή μαθημάτων κατάρτισης για τη διατήρηση πράσινων περιοχών, βιολογικών δενδροκηπευτικών και κηπουρικής, καθώς και προγραμμάτων διαμόρφωσης τοπίου για τους μακροχρόνια άνεργους. Πρόσθετα με τη χρηματοδότηση από το ΤΣ, το έργο εξασφάλισε στήριξη από το ΕΚΤ για προγράμματα εκπαίδευσης και έρευνας, προκειμένου να διαχειριστεί αποτελεσματικά την Πράσινη Ζώνη.

► **Περισσότερα για την Πράσινη Ζώνη της Βιτόρια.**

ΘΣ 6 ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Τα ΕΔΕΤ και το επιμέρους πρόγραμμα του **LIFE για το Περιβάλλον** αλληλοσυμπληρώνονται, καθώς οι προτεραιότητές τους σχετικά με το περιβάλλον και την αποτελεσματική διαχείριση πόρων είναι παρόμοιες. Το επιμέρους πρόγραμμα του LIFE για το Περιβάλλον, στηρίζει έργα για το περιβάλλον και την αποδοτικότητα στη χρήση των πόρων, τη φύση και τη βιοποικιλότητα, καθώς και για την περιβαλλοντική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

Τα ΕΤΠΑ, ΤΣ και LIFE στα πλαίσια της προτεραιότητας «Περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων» μπορούν να στηρίξουν επενδύσεις στους τομείς αποβλήτων και υδάτων για την προώθηση της αποδοτικότητας στη χρήση των πόρων. Παρομοίως, μπορούν να συγχρηματοδοτήσουν έργα

που προστατεύουν τη βιοποικιλότητα και την φυσική κληρονομιά.

Τα έργα μπορούν να συνδυάσουν αυτά τα δύο χρηματοδοτικά κανάλια μέσω της θέσπισης παράλληλων έργων σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία με τη χρηματοδότηση LIFE. Ακολουθούν κάποια παραδείγματα έργων LIFE, τα οποία έκαναν χρήση ενός συνδυασμού συμπληρωματικών χρηματοδοτήσεων.

ΑΠΟ ΤΗ ΛΑΠΩΝΙΑ

Ένα έργο στην κεντρική Λαπωνία βοήθησε στην προώθηση του οικότουρισμού και των δραστηριοτήτων αναψυχής στις πέντε μεγαλύτερες προστατευόμενες περιοχές της περιφέρειας. Το έργο συνδύασε χρηματοδότηση από το LIFE+ και το ΕΤΠΑ για την κατασκευή των απαραίτητων υποδομών τουρισμού, όπως μονοπάτια για πεζοπορία και σταθμούς παρατήρησης πτηνών. Και άλλα έργα, επίσης, συνδύασαν χρηματοδότηση ακολουθώντας την ίδια διαδικασία.

► **Δείτε το έργο «BirdLife» στη Σλοβενία ως ένα ακόμα παράδειγμα.**

ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΟΥ ΙΒΗΡΙΚΟΥ ΛΥΓΚΑ ΣΤΗΝ ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑ

Ένα αρχικό έργο LIFE+ που υλοποιήθηκε από την περιφερειακή κυβέρνηση της Ανδαλουσίας βοήθησε στον προσδιορισμό του καλύτερου τρόπου για την εφαρμογή ενός σχεδίου ανάκαμψης πληθυσμού του ιβηρικού λύγκα. Ένα επόμενο πρόγραμμα LIFE+ υλοποίησε μια σειρά συντονισμένων δράσεων διατήρησης, το οποίο περιελάμβανε:

- αύξηση του αριθμού των φυσικών θηραμάτων και τη βελτίωση συνδεσιμότητας μεταξύ των χαρακτηριστικών των ενδιαιτημάτων,
- επαναφορά και παρακολούθηση λυγκών σε προσεκτικά επιλεγμένες τοποθεσίες,
- αντιμετώπιση προβλημάτων σε περιοχές με «μελανά σημεία», όπου οι κίνδυνοι και οι απειλές για το είδος ήταν ιδιαίτερα υψηλά,

- εκστρατείες ευαισθητοποίησης για τη βελτίωση της κατανόησης των τοπικών κατοίκων και επισκεπτών σχετικά με τη σημασία διατήρησης του λύγκα.

Το ΕΓΤΑΑ παρείχε χρηματοδότηση για συνεχόμενες εργασίες διαχείρισης των ενδιατημάτων μέσω πληρωμών σε χρήστες γης για να διαμορφώσουν την περιοχή τους ώστε να είναι «φιλική για τον λύγκα».

Επιπρόσθετα, το ΕΤΠΑ συγχρηματοδότησε δράσεις διατήρησης με υψηλό αντίκτυπο, περιλαμβάνοντας τη δημιουργία ζωτικών κέντρων αναπαραγωγής άγριων ζώων σε αιχμαλωσία και εγκαταστάσεις επισκεπτών.

Ως αποτέλεσμα αυτού του ολοκληρωμένου μοντέλου χρηματοδότησης, ο ιβηρικός λύγκας που εκτράφηκε στα κέντρα αναπαραγωγής του ΕΤΠΑ είναι καλά και ασφαλής στα νέα του ενδιατήματα με πληθυσμό που αυξάνεται. Αυτό οφείλεται στις αρχικές εργασίες που έγιναν από το LIFE και την επαναλαμβανόμενη συνδρομή από το ΕΓΤΑΑ.

► [Περισσότερα για το έργο της LIFE για τον ιβηρικό λύγκα.](#)

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑ

Τα υποθαλάσσια λιβάδια Ποσειδωνίας (*Posidonia oceanica*) της Ανδαλουσίας αποτελούν ένα μοναδικό οικοσύστημα που βελτιώνει την ποιότητα του αέρα, προστατεύει τις ακτές από τη διάβρωση και είναι χώρος διαβίωσης πολλών πληθυσμών ιχθύων. Το ενδιαίτημα με την φυσική του ομορφιά ελκύει επίσης πολλούς τουρίστες.

Ωστόσο, το οικοσύστημα αυτό απειλήθηκε εξαιτίας της ρύπανσης, της αγκυροβόλησης σκαφών, της ανεξέλεγκτης αλιείας με τράτες και της τοπικής αλιείας, καθώς και της αύξησης χωροκατακτητικών ξενικών ειδών. Ο κύριος στόχος αυτού του έργου στα πλαίσια του προγράμματος LIFE+ «Φύση», ήταν να βελτιώσει τη διατήρηση των θαλάσσιων λιβαδιών Ποσειδωνίας.

Το ΕΤΑ στήριξε αυτό το έργο LIFE+ παρέχοντας συμπληρωματική οικονομική βοήθεια για την κατασκευή τεχνητών υφάλων και σημαντήρων οριοθέτησης ώστε να σηματοδοτηθούν τα όρια της περιοχής.

Επιπλέον, χάρη στην πολύ έντονη ευαισθητοποίηση, κάθε χρόνο δεκάδες εθελοντές βοηθούν στον έλεγχο της κατάστασης υγείας αυτού του σημαντικού και απειλούμενου οικοσυστήματος της Μεσογείου.

► [Περισσότερες πληροφορίες για τα θαλάσσια λιβάδια Ποσειδωνίας.](#)

Η Κοινωνική Πρόκληση «**Δράση για το κλίμα, περιβάλλον, αποδοτικότητα πόρων και πρώτες ύλες**» του προγράμματος **Ορίζοντας 2020** στοχεύει στην επίτευξη αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή οικονομικών και κοινωνιών. Προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες του αυξανόμενου παγκόσμιου πληθυσμού, θέλει επίσης να προστατεύσει και να διαχειριστεί με βιώσιμο τρόπο τους φυσικούς πόρους και τα οικοσυστήματα, και να επιτύχει τη βιώσιμη παροχή και χρήση των πρώτων υλών.

Οι δράσεις στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος εργασίας αντιμετωπίζουν τα κενά στη γνωσιακή βάση που απαιτείται για την κατανόηση των αλλαγών στο περιβάλλον, εντοπίζει τις πολιτικές, τις μεθόδους και τα εργαλεία που θα αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά αυτές τις προκλήσεις, και στηρίζουν φορείς καινοτομίας και επιχειρήσεις με σκοπό την εισαγωγή πράσινων λύσεων στις αγορές.

Κοινά έργα μπορούν να υλοποιηθούν με τα ΕΔΕΤ να χρηματοδοτούν, για παράδειγμα, υποδομές αποβλήτων.

Σύνδεσμοι μπορούν να βρεθούν επίσης στη **Δημιουργική Ευρώπη**, στα πλαίσια των διασυνοριακών προγραμμάτων για την Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία. Το ΕΤΠΑ¹⁵ και το ΤΣ στηρίζουν έργα που διατηρούν, προστατεύουν και αναπτύσσουν τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά. Οι δράσεις μπορεί να περιλαμβάνουν την ανακαίνιση πολιτιστικών κτιρίων, τουριστικές πρωτοβουλίες και εκπαιδευτικά έργα.

Οι ενισχύσεις της Δημιουργικής Ευρώπης θα μπορούσαν δυνητικά να χρηματοδοτήσουν διάφορα διακρατικά και συνεργατικά έργα. Παρακάτω υπάρχουν δύο παραδείγματα έργων που χρηματοδοτήθηκαν μέσω του ΕΤΠΑ στα πλαίσια του προγράμματος διασυνοριακής συνεργασίας «Νότια Βαλτική», που πραγματικά δείχνουν πώς μπορεί αυτή η χρηματοδότηση να προσθέσει αξία στις περιφέρειες.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΩΦΕΛΗΘΟΥΝ ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Τέσσερις νότιες περιφέρειες της Βαλτικής - Bornholm στη Δανία, Rügen στη Γερμανία, Świnoujście στην Πολωνία και Southeast Šume στη Σουηδία – αποτελούν συνοριακές περιοχές πλούσιες σε φυσική ομορφιά και πολιτιστική κληρονομιά. Ως αποτέλεσμα των δημοκρατικών εξελίξεων στην Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη, και επειδή οι περιφέρειες είναι τόσο κοντά γεωγραφικά, ήταν λογικό ότι οι τέσσερις αυτές περιοχές θα έπρεπε να συνεργαστούν για την επίτευξη κοινών στόχων. Χρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα «Νότια Βαλτική», το έργο «Τέσσερις γωνιές κληρονομιάς» (Four Corners Heritage) προώθησε την κάθε περιοχή

ως ένα ενιαίο προορισμό. Αυτό έγινε με την ανάδειξη των πολλών αρχαιολογικών θησαυρών και ιστορικών γεγονότων που καθιστούν αυτή την περιφέρεια ένα συναρπαστικό μέρος για να επισκεφτεί κανείς και να ζήσει εκεί. Μέσω της επαγγελματικής δικτύωσης και της στενής συνεργασίας, αναπτύχθηκαν και υλοποιήθηκαν κοινά έργα πολιτισμού, τουρισμού, επικοινωνιών και υποδομών, προς όφελος ολόκληρης της περιοχής. Το έργο έχει τελικά ανάδειξει το «Four Corners» ως ένα προορισμό που πρέπει να δει κάποιος στη ζωή του, ενώ βελτίωσε σημαντικά την προβολή του στη διεθνή σκηνή.

Το έργο «SeaSide» είναι μια άλλη πρωτοβουλία που χρηματοδοτήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος «Νότια Βαλτική». Περιλαμβάνοντας τις παράκτιες περιοχές της Δανίας, Γερμανίας, Λιθουανίας, Πολωνίας και Σουηδίας, το έργο εκμεταλλεύθηκε την κοινή ναυτική πολιτιστική κληρονομιά που ενώνει αυτές τις περιοχές.

Το έργο πραγματοποίησε διάφορα ναυτικά θεματικά φεστιβάλ σε παράκτιες πόλεις που παρουσίασαν την κοινή ναυτική κληρονομιά της περιοχής. Η επονομαζόμενη πρωτοβουλία «Baltic Sail» συνδέονταν με αυτά τα φεστιβάλ και πρόσφεραν ιστιοπλοϊκές εκδρομές μεταξύ των πόλεων Gdańsk στην Πολωνία, Klairėda στη Λιθουανία, Karlskrona στη Σουηδία, Nysted στη Δανία και Rostock και Sassnitz στη Γερμανία. Αυτές οι εκδρομές προωθήθηκαν στις διεθνείς αγορές, αυξάνοντας σημαντικά τον αριθμό των τουριστών στην περιοχή. Επιπλέον, μια ομαδική έκθεση για την κοινή ναυτική πολιτιστική κληρονομιά κάθε περιοχής αποδείχτηκε ένας δημοφιλής πόλος έλξης. Συνολικά, το έργο «SeaSide» ανέδειξε την περιοχή της νότιας Βαλτικής, ως ένα σημαντικό τουριστικό προορισμό τόσο στην Ευρώπη, όσο και στο εξωτερικό.

15 Σημειώνεται ότι οι επενδύσεις για ανακαίνιση ιστορικών κτιρίων ή κτιρίων πολιτιστικής κληρονομιάς θα είναι μια προτεραιότητα του ΕΤΠΑ μόνο αν είναι μέρος μιας συνολικής στρατηγικής οικονομικής ανάπτυξης και παρέχει άμεσα κοινωνικο-οικονομικά οφέλη στην περιοχή (δηλ.: θετικός αντίκτυπος στον τουρισμό ή για τις βιοτεχνίες και τους παραδοσιακούς τομείς της βιομηχανίας) ή σε μια συγκεκριμένη μειονεκτούσα κοινότητα.

4.7. ΘΣ 7: Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και άρση προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων

Το Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) είναι μια προγραμματισμένη δέσμη οδικών, σιδηροδρομικών, αεροπορικών και θαλάσσιων δικτύων μεταφορών στην Ευρώπη. Από τον Ιανουάριο του 2014, η **ΕΕ έχει μια νέα πολιτική υποδομών για τις μεταφορές που συνδέει όλη την ήπειρο**. Η πολιτική αυτή θα καλύψει τα κενά μεταξύ των δικτύων μεταφορών των Κρατών Μελών, θα άρει τα προβλήματα που εξακολουθούν να εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και θα επιλύσει τεχνικά εμπόδια, όπως οι τρέχουσες μη συμβατές προδιαγραφές για την σιδηροδρομική κυκλοφορία. Επίσης προωθεί και ενισχύει απρόσκοπτες αλυσίδες μεταφορών για επιβάτες και εμπορεύματα, ενώ παράλληλα υιοθετεί την τεχνολογία.

ΘΣ 7 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Το **ΕΤΠΑ** και το **ΤΣ** στηρίζουν διάφορες επενδύσεις στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ, περιλαμβάνοντας:

- σύνδεση δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στο ΔΕΔ-Μ,
- φιλικά προς το περιβάλλον συστήματα μεταφοράς,
- διαλειτουργικά σιδηροδρομικά συστήματα,
- έξυπνη διανομή ενέργειας, συστήματα αποθήκευσης και μετάδοσης.

Το **ΕΓΤΑΑ** μπορεί να συμπληρώσει επενδύσεις που έγιναν από το ΕΤΠΑ και το ΤΣ σε μεγάλα δίκτυα ΔΕΔ-Μ στηρίζοντας τοπικές ή/και αγροτικές υποδομές για μεταφορές καθώς και υπηρεσίες μεταφορών σε αγροτικές περιοχές. Στο γεωργικό τομέα, μπορούν επίσης να στηριχθούν καινοτόμες τεχνολογίες με μειωμένη χρήση άνθρακα και ενεργειακά αποδοτικές.

ΘΣ 7 ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Στα πλαίσια του Ορίζοντα 2020, το μέσο [«Έξυπνες, πράσινες και ολοκληρωμένες μεταφορές»](#) έχει προϋπολογισμό 6,3 δισεκατομμύρια EUR για να βοηθήσει στην ανάπτυξη ενός ενεργειακά αποδοτικού συστήματος μεταφορών που σέβεται το περιβάλλον.

Στα πλαίσια του προγράμματος [ΔΣΕ Μεταφορές](#), θα είναι διαθέσιμα 26,25 δισεκατομμύρια EUR για τη συγχρηματοδότηση έργων ΔΕΔ-Μ. Η ΔΣΕ χρηματοδοτεί έργα «κοινού ενδιαφέροντος», όπως έργα υποδομών υψηλής προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ.

Η **ΔΣΕ** λειτουργεί συμπληρωματικά στα **ΕΤΠΑ, ΤΣ** και **ΕΓΤΑΑ**, και οι επενδύσεις από αυτά τα Ταμεία για τα ΔΕΔ-Μ πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αστικές και αγροτικές περιοχές ωφελούνται από τις ευκαιρίες που δημιουργούνται από τα μεγάλα δίκτυα. Επομένως, τα Κράτη Μέλη ενθαρρύνονται να προσδιορίσουν εκ των προτέρων σε ποιο καθεστώς στήριξης θα υλοποιήσουν μεμονωμένα έργα υποδομών ΔΕΔ-Μ. Αυτό καθιστά τον κατάλληλο σχεδιασμό και την αποτελεσματική επένδυση εφικτά.

Γεωγραφικές συνέργειες: Η ΔΣΕ επικεντρώνεται κυρίως σε προκαθορισμένα έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ στους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ. Αυτές οι επενδύσεις σε βασικές υποδομές μπορούν να λειτουργήσουν παράλληλα με έργα που χρηματοδοτούνται από τα ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΓΤΑΑ που βρίσκονται σε άλλα μέρη του κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ, καθώς και στο εκτεταμένο δίκτυο.

Τα έργα που αιτούνται επιχορήγησης από τη ΔΣΕ για κοινού ενδιαφέροντος έργα υποδομών υψηλής προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ μπορούν να ζητήσουν στήριξη και από τα ΕΔΕΤ. Αυτά περιλαμβάνουν:

- έργα σε άλλα τμήματα του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ που δεν είχαν προκαθοριστεί στο Παράρτημα Ι του κανονισμού ΔΣΕ,
- έργα στο εκτεταμένο δίκτυο ΔΕΔ-Μ,
- πολυτροπικούς κόμβους μεταφοράς που συνδέουν δευτερεύουσες υποδομές στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΒΑΛΤΙΚΗΣ

Στο διάδρομο του κεντρικού δικτύου Βόρειας θάλασσας - Βαλτικής, ένα προκαθορισμένο έργο για την κατασκευή μιας νέας απευθείας σιδηροδρομικής γραμμής βορρά-νότου κατά μήκος των Ταλίν, Ρίγα, Κάουνας και Βαρσοβίας μπορεί να επωφεληθεί από τη χρηματοδότηση ΔΣΕ. Η σύνδεση μεταξύ της γραμμής του Βαλτικού Σιδηροδρόμου και της πρωτεύουσας της Λιθουανίας, Βίλνιους, θα αναβαθμιστεί. Επειδή η σύνδεση Κάουνας-Βίλνιους είναι και στο κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ, αλλά δεν είναι διασυνοριακό έργο ή έργο «προβληματικού σημείου», είναι κατάλληλα υποψήφιο για χρηματοδότηση από τα ΕΔΕΤ.

Για **Παράλληλα έργα** σε μια κοινή περιοχή, η ανάπτυξη υποδομών μπορεί να στηριχθεί από τη ΔΣΕ και τις «ήπιες» δραστηριότητες που στηρίζονται από τα ΕΔΕΤ. Για παράδειγμα, παράλληλα με την κατασκευή του κεντρικού δικτύου υποδομών ή καινοτομίας που χρηματοδοτείται από τη ΔΣΕ, τα ΕΔΕΤ θα μπορούσαν να προωθήσουν τη διαπεριφερειακή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων ή τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των εν λόγω υποδομών, όπως τις πρωτοβουλίες καθαρής ναυτιλίας που αναπτύχθηκαν στην περιφέρεια της Βαλτικής θάλασσας.

ΈΡΓΟ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΒΑΛΤΙΚΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ

Η προκαταρκτική μελέτη σκοπιμότητας για την αναβάθμιση των 1 520 χιλιομέτρων του διασυνοριακού έργου «Βαλτικός Σιδηρόδρομος» χρηματοδοτήθηκε από το ΤΣ. Στα πλαίσια του προγράμματος Interreg, το ΕΤΠΑ βοήθησε στη δημιουργία ενός περιφερειακού δικτύου ενδιαφερόμενων φορέων και στην ενημέρωση μεταξύ της βιομηχανίας και του κοινού. Το διασυνοριακό τμήμα- σιδηροδρομική ανασυγκρότηση Tartu-Valga - στηρίχθηκε με επιχορήγηση 10,8 εκατομμυρίων EUR από τη ΔΣΕ (ΔΕΔ-Μ).

Η εξεύρεση καινοτόμων λύσεων σε θέματα μεταφορών, όπως η αστική κινητικότητα και η τεχνολογική διαχείριση, είναι μια κοινή κοινωνική ανάγκη. Αυτός είναι ένας τομέας όπου πολλές περιφέρειες και Κράτη Μέλη έχουν καθορίσει τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα και τα πιθανά δυνατά τους σημεία στην έρευνα και την καινοτομία. Είναι επομένως σημαντικό ότι, τέτοιες λύσεις οι οποίες βασίζονται στην καινοτομία και στην Ε&Α που θα μπορούσαν να λύσουν προβλήματα στις μεταφορές, υιοθετούνται.

Εάν έχει δοθεί προτεραιότητα στα ετήσια προγράμματα εργασίας, η χρηματοδότηση από το πρόγραμμα **Ορίζοντας 2020** θα μπορούσε να βοηθήσει τις δημόσιες αρχές να ομαδοποιήσουν τα αιτήματά τους για καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες. Θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει με τις προεμπορικές δημόσιες συμβάσεις και τις δημόσιες προμήθειες καινοτόμων λύσεων, καθώς και τις συχνά πολύπλοκες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

Ο Ορίζοντας 2020 μπορεί να χρηματοδοτήσει βασική και εφαρμοσμένη Ε&Κ, ενώ το ΕΤΠΑ ή το ΤΣ μπορεί να στηρίξει την υλοποίησή τους.

ΤΟ ΕΡΓΟ TIGER ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΑ ΔΟΝΤΙΑ ΤΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Το έργο TIGER, που συστάθηκε στα πλαίσια του 7ου Προγράμματος Πλαισίου (ΠΠ7), είναι ένα συνεργατικό ολοκληρωμένο έργο μεγάλης κλίμακας για την ανάπτυξη της σιδηροδρομικής μεταφοράς στις αλυσίδες διακίνησης εμπορευμάτων. Η ονομασία TIGER προέρχεται από τα αγγλικά αρχικά του «Transit via Innovative Gateway concepts solving European- intermodal Rail needs» (Διαμεταφορά εμπορευμάτων μέσω της πύλης καινοτόμων ιδεών που επιλύει ευρωπαϊκές διατροπικές σιδηροδρομικές ανάγκες) και λαμβάνει υπόψη του τέσσερις βασικούς ευρωπαϊκούς περιορισμούς στις μεταφορές:

- Αντιμετώπιση της σημαντικής αύξησης της ζήτησης για κινητικότητα των εμπορευμάτων με φτωχές υποδομές.
- Οι λιμένες εισόδου στην ΕΕ είναι συμφορημένοι εξαιτίας των δυσκολιών στην μεταφορά της κυκλοφορίας τους στην ενδοχώρα.
- Η περιβαλλοντική κατάσταση και η κλιματική αλλαγή χρήζουν περισσότερης βιώσιμης κινητικότητας. Ενθαρρύνεται η στροφή προς άλλους τρόπους μεταφοράς.
- Τα κόστη και τα χρονοδιαγράμματα κατασκευής υπαγορεύουν πως οποιαδήποτε επέκταση υποδομών θα χρειαστεί τουλάχιστον μια δεκαετία μέχρι να παράγει οφέλη. Είναι επομένως επιτακτική ανάγκη να εξάγεται η καλύτερη δυνατή παραγωγικότητα από τις διαθέσιμες ευρωπαϊκές υποδομές.

Τα θέματα καταδεικνύονται περαιτέρω μέσω τεσσάρων πιλοτικών έργων στα πλαίσια της πρωτοβουλίας TIGER DEMO, που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΠΑ.

► **Περισσότερες πληροφορίες για το έργο TIGER DEMO.**

ΈΝΑ ΕΞΥΠΝΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Το έργο «Ferro Smart Grid» ανέπτυξε το πρώτο έξυπνο δίκτυο για τη διαχείριση ενέργειας στον σιδηροδρομικό τομέα. Ενσωμάτωσε τρένα συνδεδεμένα στο δίκτυο καθώς και βοηθητικές εγκαταστάσεις και ηλεκτρικά οχήματα, προκειμένου να επιτύχει μια αποδοτική, ασφαλή και βιώσιμη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας.

Για να επιτύχει το στόχο του, ανέπτυξε ένα πειραματικό πρωτότυπο προσομοίωσης με τη στήριξη του ΕΤΠΑ. Το 7ο Πρόγραμμα-Πλαίσιο για την έρευνα, στα πλαίσια του έργου Merlin, στήριξε το επόμενο στάδιο, την κατάδειξη της βιωσιμότητας των ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης για την επίτευξη μιας πιο βιώσιμης και βελτιστοποιημένης χρήσης ενέργειας σε όλα τα ευρωπαϊκά ηλεκτρικά σιδηροδρομικά συστήματα.

► **Περισσότερες πληροφορίες για το έργο «Ferro Smart Grid».**

4.8. ΘΣ 8: Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης, και στήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων

Η αντιμετώπιση της ανεργίας και των κοινωνικών επιπτώσεων της πρόσφατης οικονομικής κρίσης είναι μια κύρια προτεραιότητα. Η βελτίωση της ανθεκτικότητας της αγοράς εργασίας και η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο είναι ουσιώδεις για να βοηθήσει τις εταιρείες να προσαρμόζονται και να προσαρμόζονται, καθώς και για να δώσει τη δυνατότητα σε περισσότερους ανθρώπους να παραμένουν ενεργοί και να εργάζονται. Παράλληλα, τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να κάνουν περισσότερα για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των μακροχρόνια άνεργων, καθώς και για όσους είναι μεγαλύτερης ηλικίας και τους νέους.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η ΕΕ συμφώνησε σε ένα στόχο 75 % για το ποσοστό απασχόλησης για τις γυναίκες και τους άνδρες έως το 2020. Η **Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας** είναι μια από τις κύριες πρωτοβουλίες της Επιτροπής που θα βοηθήσει την ΕΕ να επιτύχει το στόχο απασχόλησης για το 2020. Παρουσιάζει μια δέσμη συγκεκριμένων δράσεων που εισάγει μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της ευελιξίας και ασφάλειας της

αγοράς εργασίας, εφοδιάζει τα άτομα με τις κατάλληλες δεξιότητες για τα επαγγέλματα του σήμερα και του αύριο, βελτιώνει την ποιότητα των θέσεων εργασίας και εξασφαλίζει καλύτερες συνθήκες εργασίας και ενισχύει τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

ΘΣ 8 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Στο πλαίσιο αυτού του θεματικού στόχου, τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να επικεντρωθούν στην επίτευξη των εθνικών τους στόχων για την απασχόληση με τη χρήση του **ΕΚΤ** για τη στήριξη των σχετικών πολιτικών.

Οι δράσεις που στηρίζονται από το ΕΚΤ έχουν στόχο τη βιώσιμη ενσωμάτωση στην απασχόληση μέσω της ενεργής ένταξης, καθώς και την επαγγελματική και γεωγραφική κινητικότητα. Τα επιτυχημένα έργα έχουν ωφεληθεί επίσης από τα δίκτυα εργοδοτών και εκπαίδευσης, καθώς και την ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση. Η υλοποίηση «εγγυήσεις για τη νεολαία» απαιτεί έντονη συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους, υπηρεσίες απασχόλησης, καθώς και φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η συνεργασία με εργοδότες που παρέχουν θέσεις μαθητείας στο χώρο εργασίας για νέους είναι βασική.

Μαθήματα κατάρτισης, εργαστήρια και εξατομικευμένη καθοδήγηση μπορούν επίσης να χρηματοδοτηθούν από το **ΕΓΤΑΑ**. Η στήριξη μπορεί να καλύψει βραχυπρόθεσμες ανταλλαγές γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διαχείριση δασών καθώς και επισκέψεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και δάση. Ωφελεί άτομα που εργάζονται στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας, καθώς και ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές. Επιπλέον, αυτό βοηθά στην ανάπτυξη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού και ενισχύει την ποιότητα απασχόλησης. Το ΕΓΤΑΑ ενθαρρύνει επίσης την είσοδο νέων στον γεωργικό τομέα μέσω διαφόρων προγραμμάτων για νέους αγρότες.

Η αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής είναι μια προτεραιότητα του **ΕΤΘΑ** και θα πραγματοποιηθεί μέσω της ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων. Ο συνολικός στόχος της οικονομικής ανάπτυξης επιδιώκεται μέσω της κοινωνικής ένταξης,

της δημιουργίας θέσεων εργασίας, της παροχής στήριξης στην απασχολησιμότητα και κινητικότητα του εργατικού δυναμικού στις παράκτιες περιοχές και στις κοινότητες της ενδοχώρας.

Το **ΕΤΠΑ** βοηθά τις επιχειρηματικές θερμοκοιτίδες και παρέχει επενδυτική στήριξη στους αυτοαπασχολούμενους και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Επίσης προωθεί την ανάπτυξη που είναι φιλική προς την απασχόληση μέσω της ανάπτυξης βιομηχανικών περιοχών που φθίνουν και της ενίσχυσης της προσβασιμότητας σε βασικούς φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους.

Η στήριξη μπορεί επίσης να περιλαμβάνει τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης και βοήθεια για δομές που παρέχουν υπηρεσίες σε επίπεδο γειτονιάς με στόχο τη δημιουργία θέσεων εργασίας, εάν είναι εκτός του κανονισμού 1304/2013 της ΕΚΤ¹⁶.

Τέλος, η Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία (ΕΕΣ) στηρίζει την προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης, την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, τις κοινές τοπικές πρωτοβουλίες για την απασχόληση, τις υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβούλευσης και την κοινή εκπαίδευση.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ «ZIEDUGRAVAS»

Η χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ βοήθησαν στην κατασκευή ενός κέντρου ημερήσιας φροντίδας που ονομάζεται «Ziedugravas» στην περιφέρεια Skīveru της Λετονίας. Το κέντρο παρέχει προσωρινή κοινωνική φροντίδα καθώς και εναλλακτικές υπηρεσίες φροντίδας για άτομα με αναπηρία στην περιοχή. Οι δραστηριότητες επικεντρώνονται στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, μάθησης και υπηρεσιών αναψυχής.

Η χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ χρησιμοποιήθηκε για την ανακατασκευή του κτιρίου που στεγάζεται το κέντρο. Τα έργα περιλάμβαναν την μετατροπή του κέντρου ώστε να είναι προσβάσιμο στα άτομα με αναπηρία με την εγκατάσταση ενός ανελκυστήρα και μιας ράμπας εισόδου καθώς και με άλλο εξοπλισμό ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί η καθημερινή ομαλή λειτουργία του.

Η χρηματοδότηση του ΕΚΤ βελτίωσε την απασχολησιμότητα και ενσωμάτωση διαφόρων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των:

- ατόμων με αναπηρία,
- συνταξιούχων,
- μεγάλων οικογενειών και μονογονεϊκών οικογενειών,
- παιδιών με εθισμούς ή/και που είχαν υποστεί βία,
- ατόμων που δεν διέθεταν βασικές δεξιότητες που σχετίζονται με την απασχόληση ή/και κοινωνικές δεξιότητες.

Στα πλαίσια αυτού του έργου, θεσπίστηκε ένα πρόγραμμα κοινωνικής αποκατάστασης που περιλάμβανε υπηρεσίες φροντίδας στο σπίτι. Προσφερόταν επίσης κατάρτιση για τους κοινωνικούς λειτουργούς.

Μέχρι το τέλος του 2013, περίπου 162 άτομα λάμβαναν τακτικά τις υπηρεσίες του κέντρου. Επιπλέον, 523 άτομα είχαν ωφεληθεί κάποια στιγμή από το βελτιωμένο πρόγραμμα κοινωνικής αποκατάστασης.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΥΟ ΚΕΝΤΡΩΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΗΝ ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Ο κοινοτικός βρεφονηπιακός σταθμός Obair στο Newmarket-on-Fergus, στο νομό Clare, έλαβε στήριξη τόσο από το ΕΤΠΑ, όσο και από το ΕΚΤ στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος «Νότια και ανατολική περιφέρεια» για την περίοδο 2000-2006.

16 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Η χρηματοδότηση χρησιμοποιήθηκε για την καθιέρωση ενός προγράμματος επενδύσεων κεφαλαίου και για την πληρωμή του προσωπικού του. Ο βρεφονηπιακός σταθμός έχει τρία δωμάτια για την φροντίδα παιδιών ηλικίας μεταξύ τριών μηνών και έξι ετών. Ο κοινοτικός βρεφονηπιακός σταθμός Obair είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που παρέχει οικονομικά προσιτή, προσβάσιμη, υψηλής ποιότητας και ασφαλή παιδική φροντίδα στην πόλη Newmarket-on-Fergus και τη γύρω περιοχή.

Επιπλέον, το Knockanrawley Resource Centre, στην πόλη Tipperary, έλαβε επίσης στήριξη από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος «Νότια και ανατολική περιφέρεια». Η χρηματοδότηση χρησιμοποιήθηκε επίσης για την καθιέρωση ενός προγράμματος επενδύσεων κεφαλαίου και για τη στήριξη των δαπανών για το προσωπικό.

ΘΣ 8 ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Προκειμένου να προσφέρει πρόσθετη αξία και αντίκτυπο, θα πρέπει να αναπτυχθούν συνεργείες μεταξύ του **Ευρωπαϊκού προγράμματος για την Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία (EaSI - EU Programme for Employment and Social Innovation)** και του ΕΚΤ και άλλων προγραμμάτων της ΕΕ, ιδίως σε τομείς που καλύπτονται από τους τρεις άξονες του EaSI:

- εκσυγχρονισμό της απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών μέσω του [άξονα PROGRESS](#),
- κινητικότητα στην εργασία μέσω του [άξονα EURES](#),
- πρόσβαση σε μικροχρηματοδότηση και κοινωνική επιχειρηματικότητα μέσω του [άξονα μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας](#).

Το EaSI, μέσω του άξονα Progress, στηρίζει τις καινοτομίες της κοινωνικής και εργασιακής πολιτικής που θα παρέχουν καινοτόμες λύσεις για την αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών σε εθνικό επίπεδο. Ο άξονας αυτός θα βοηθήσει επίσης στην αξιολόγηση της σκοπιμότητας των εργασιακών και κοινωνικών καινοτομιών πριν την επανάληψή

τους σε μεγαλύτερη κλίμακα. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον [δικτυακό τόπο του EaSI](#).

Το **Erasmus+** μπορεί να προσφέρει στους εκπαιδευόμενους όλων των βαθμίδων τις σχετικές δεξιότητες και ικανότητες και να διευκολύνει τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία. Προσφέρει ευκαιρίες σε σπουδαστές, ασκούμενους, προσωπικό και εθελοντές να περάσουν ένα χρονικό διάστημα στο εξωτερικό για να αυξήσουν τις δεξιότητες και την απασχολησιμότητά τους.

Το Erasmus + στοχεύει σε:

- ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων μέσω διακρατικής κινητικότητας τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και των σπουδαστών,
- ενίσχυση της συνεργασίας στην εκπαίδευση, κατάρτιση και στη νεολαία με την προώθηση συμπράξεων μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δημόσιων φορέων, επιχειρήσεων και οργανώσεων νέων,
- στήριξη πολιτικών μεταρρυθμίσεων μέσω ανάπτυξης γνώσης, εργαλείων διαφάνειας και αναγνώρισης, πειραματικών δράσεων στις πολιτικές και στήριξης ενδιαφερόμενων οργανισμών.

► Περισσότερες πληροφορίες στο Erasmus+.

Ο στόχος 3 του **Προγράμματος της ΕΕ για την υγεία** εστιάζει σε καινοτόμα, αποδοτικά και βιώσιμα συστήματα υγείας.

Τα ΕΔΕΤ μπορούν να κλιμακώσουν τις δραστηριότητες στα πλαίσια των **EaSI, Erasmus+** και του **Προγράμματος της ΕΕ για την υγεία** συνδυάζοντας διαδοχικά τη χρηματοδότηση. Η χρήση ενός συνδυασμού χρηματοδοτήσεων στα πλαίσια του ίδιου έργου ωστόσο, δεν είναι δυνατή.

Το **Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (AMIF - Asylum, Migration and Integration Fund)** βοηθά στην καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης προσφέροντας στήριξη στις μεταναστευτικές αρχές των Κρατών Μελών σύμφωνα με τις κοινωνικές και οικονομικές τους ανάγκες. Προωθεί επίσης την αποτελεσματική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών. Τα ΕΔΕΤ μπορούν επίσης να στηρίξουν την ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας.

► Περισσότερες πληροφορίες για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.

4.9. ΘΣ 9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και όλων των διακρίσεων

© Shutterstock

Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού είναι μια από τις επτά κορυφαίες πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τα Κράτη Μέλη να απαλλάξουν 20 εκατομμύρια ανθρώπους από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό έως το 2020.

Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας πρέπει να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, να προωθήσουν την κοινωνική ένταξη και την πρόληψη της φτώχειας μέσω:

- υιοθέτησης στρατηγικών ένταξης,
- παροχής αποτελεσματικής και επαρκούς στήριξης του εισοδήματος,
- εισαγωγής τρόπων για την αντιμετώπιση της φτώχειας, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας,
- διασφάλισης της ευρείας πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, όπως υπηρεσίες κοινωνι-

κής πρόνοιας και υγείας, παιδικής μέριμνας, στέγασης και παροχής ενέργειας,

- ενίσχυσης της σχέσης μεταξύ της κοινωνικής πρόνοιας και των μέτρων ενεργοποίησης προσφέροντας πιο εξατομικευμένες υπηρεσίες,
- βελτίωσης της χρήσης των προσφερόμενων υπηρεσιών.

ΘΣ 9 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Το 20 % του προϋπολογισμού του **ΕΚΤ** σε εθνικό επίπεδο προορίζεται για αυτόν τον ΘΣ.

Το Ταμείο θα στηρίξει πολιτικές ενεργητικής ένταξης για τη διασφάλιση καλύτερου συντονισμού μεταξύ των πολιτικών για την εκπαίδευση, τα συστήματα παροχών και της αγοράς εργασίας. Αυτό θα διασφαλίσει την κοινωνική συνοχή για τους μη προνομιούχους και θα βοηθήσει την επανένταξη των ανέργων στην εργασία.

Το στοιχείο στήριξης του εισοδήματος της στρατηγικής για την ενεργητική ένταξη πρέπει να χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ. Θα πρέπει να χρησιμεύει μόνο ως προσωρινό μέτρο, προετοιμάζοντας το έδαφος για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Τα δημόσια προγράμματα απασχόλησης να στηρίζονται μόνο ως μεταβατικό μέτρο για να εφοδιάσει τα άτομα με τις απαραίτητες δεξιότητες, ικανότητες και προσόντα ώστε να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Τα Κράτη Μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τους λεγόμενους χάρτες φτώχειας, κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση ολοκληρωμένων στρατηγικών για τη στήριξη των πλέον μειονεκτικών περιοχών και ομάδων, όπως οι Ρομά. Η ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων μπορεί να περιλαμβάνει επίσης ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (CLLD - Community-Led Local Development). Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των δράσεων του ΕΚΤ με στόχο την ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και υγείας, τα ΕΔΕΤ θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για να επενδύσουν σε κοινωνικές και υγειονομικές υποδομές στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και στις αγροτικές περιοχές.

Το **ΕΓΤΑΑ** συμβάλλει σε αυτόν τον ΘΣ εστιάζοντας στην κοινωνική ένταξη μέσω στοχευμένων δράσεων. Αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν επενδύσεις σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, όπως η παιδική μέριμνα, ηλ-ένταξη, σχέδια τοπικής ανάπτυξης, συμπράξεις και επενδύσεις που αφορούν διάφορες κοινωνικές υπηρεσίες.

Πρόσθετη στήριξη παρέχεται μέσω ενισχύσεων για νέες επιχειρήσεις ώστε να βοηθήσει την ανάπτυξη μικρών γεωργικών επιχειρήσεων, βοηθώντας τους μικρούς αγρότες να παραμείνουν έξω από την παγίδα της φτώχειας. Το ΕΓΤΑΑ στηρίζει επίσης τα καθεστώτα άμεσων ενισχύσεων της ΚΓΠ, τα οποία επίσης διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της φτώχειας στον τομέα της γεωργίας.

Το **ΕΤΠΑ** μπορεί να στηρίξει επενδύσεις σε υποδομές υγειονομικής φροντίδας και κοινωνικής πρόνοιας. Οι επενδύσεις αυτές ενθαρρύνουν την εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνουν τις ανισότητες στην πρόσβαση επαρκών υπηρεσιών υγείας, προωθούν την κοινωνική ένταξη με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και βοηθούν στη μετάβαση από τις θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες που παρέχονται σε επίπεδο κοινότητας.

Αυτή η χρηματοδότηση βοηθά επίσης στην αναζωογόνηση υποβαθμισμένων κοινοτήτων. Είναι επίσης σημαντική για την επιτυχία των στρατηγικών ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων.

Στα πλαίσια της διασυνοριακής συνεργασίας, διατίθεται στήριξη από την ΕΕΣ για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, την καταπολέμηση της φτώχειας και την αντιμετώπιση διαφόρων μορφών διακρίσεων. Επιπλέον, το διασυνοριακό πρόγραμμα PEACE βοηθά την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής σταθερότητας, μέσω δράσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της συνοχής μεταξύ κοινοτήτων.

ΤΡΙΑ ΕΡΓΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑΣ

Τρία έργα με στόχο την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού θεσπίστηκαν στη Most της Δημοκρατίας της Τσεχίας. Και τα τρία βρίσκονται στη συνοικία Chanon της πόλης και είναι στενά αλληλένδετα. Το Chanon είναι γνωστό για το υψηλό ποσοστό ανεργίας, τις χαμηλές συνθήκες στέγασης και την μικροεγκληματικότητα. Με πληθυσμό 1 500 κατοίκων, το 90 % είναι Ρομά. Τα έργα αφορούν:

- Ένα πρόγραμμα για την ένταξη των κοινωνικά αποκλεισμένων - Συμβολή ΕΚΤ: 900 000 EUR.
- Ένα κέντρο νεολαίας - Συμβολή ΕΤΠΑ: 400 000 EUR.
- Ένα πολυλειτουργικό κέντρο - Συμβολή ΕΤΠΑ: 700 000 EUR.

Και τα τρία έργα παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες για τους ντόπιους σε διάφορους τομείς που περιλαμβάνουν, εκπαίδευση, απασχόληση, οικογενειακή ζωή και ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Συνοπτικά, τα τρία έργα έδωσαν στους ντόπιους ένα μέρος για να αποκτήσουν δεξιότητες ΤΠ, να αθληθούν και να μελετήσουν. Όλα τα έργα διατηρούσαν επαφή με το γραφείο εύρεσης εργασίας, κέντρα εκπαίδευσης, τοπικά σχολεία και επαγγελματικούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΜΙΚΡΟΠΕΡΙΦΕΡΕ- ΙΕΣ (LDMR – LEAST DEVELOPED MICRO-REGIONS PROGRAMME)

Το πρόγραμμα LDMR είναι πειραματικό και σε αυτή την περίπτωση αφορούσε τη χρήση διαφόρων χρηματοοικονομικών εργαλείων της ΕΕ για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης σε έναν επιλεγμένο αριθμό περιφερειών στην Ουγγαρία. Η εδαφική προσέγγιση συνδυάστηκε με ένα σχεδιασμό βασισμένο στους πόρους με τη συμμετοχή τοπικών κοινοτήτων και αρχών που αποφάσισαν μεταξύ τους ποια έργα έπρεπε να γίνουν στην περιφέρεια. Στις εργασίες υπήρξε βοήθεια από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, ωστόσο η εξουσία στη λήψη της τελικής απόφασης παρέμεινε στα χέρια των μικροπεριφερειών.

Το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ συγχρηματοδότησαν το πρόγραμμα LDMR.

ΈΡΓΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ (NEIGHBOURHOOD MANAGEMENT)

Η θέσπιση Συμβουλίων Γειτονιάς σε υποβαθμισμένες συνοικίες του Βερολίνου οδήγησε τους τοπικούς κατοίκους να αποφασίσουν ποια έργα θα έπρεπε να χρηματοδοτηθούν για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης σε αυτές. Προκειμένου να αντιμετωπίσουν τον κοινωνικό απομονωτισμό και άλλα κοινωνικά θέματα σε ορισμένες περιοχές του Βερολίνου μετά την επανένωση, η στρατηγική παρέμβασης «Διαχείριση γειτονιών του Βερολίνου» ξεκίνησε το 1999 από τις δημοτικές αρχές. Για πάνω από μια δεκαετία, υπήρξε ένα πολύτιμο εργαλείο για την ενίσχυση της «Κοινωνικά ολοκληρωμένης πόλης» του Βερολίνου.

Αυτές οι περιοχές υπέφεραν από μια αποδεδειγμένη παραμέληση των δημόσιων χώρων καθώς και από ανεργία, εξάρτηση από τις κρατικές ενισχύσεις και την έλλειψη κοινωνικής και εθνοτικής ενσωμάτωσης.

Ο στόχος του υποστηριζόμενου από την ΕΕ προγράμματος «Διαχείριση γειτονιών του Βερολίνου» (NMB - Neighbourhood Management Berlin), ήταν να αλλάξει αυτή την κατάσταση και να δημιουργήσει γειτονιές με αλληλεγγύη και με ίσες ευκαιρίες στην ανάπτυξη για τη γειτονιά και τους κατοίκους της.

Βασικοί εταίροι σε αυτό το έργο ήταν οι τοπικοί κάτοικοι που συνεργάστηκαν με το τμήμα της Συγκλήτου της πόλης για την Αστική ανάπτυξη και το Περιβάλλον, τους τοπικούς δήμους και τις Ομάδες διαχείρισης γειτονιάς. Ζωτικό ρόλο διαδραμάτισαν επίσης τοπικοί φορείς, όπως συνεταιρισμοί στέγασης, σχολεία, επιχειρήσεις και κοινοτικά κέντρα.

ΘΣ 9 ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΕ

Ο άξονας Progress και ο άξονας Μικροχρηματοδότησης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας του **EaSI** είναι ιδιαίτερης σημασίας για τον ΘΣ 9.

Διάφοροι στόχοι στα πλαίσια του **προγράμματος της ΕΕ για την υγεία** θεωρούνται επίσης ζωτικής σημασίας και περιλαμβάνουν:

- Στόχος 1: Προαγωγή της υγείας, πρόληψη των νόσων και καλλιέργεια ευνοϊκών συνθηκών για την υιοθέτηση υγιεινών τρόπων ζωής, με βάση την αρχή «η υγεία σε όλες τις πολιτικές».
- Στόχος 3: Συμβολή σε καινοτόμα, αποδοτικά και βιώσιμα συστήματα υγείας.
- Στόχος 4: Διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών της ΕΕ σε καλύτερη και ασφαλέστερη υγειονομική περίθαλψη.

Για αυτά τα προγράμματα, ένας συνδυασμός χρηματοδοτήσεων στα πλαίσια του ίδιου έργου ή δράσης δεν είναι εφικτός, αλλά μπορούν να θεσπιστούν παράλληλα ή διαδοχικά έργα.

4.10. ΘΣ 10: Επενδύσεις σε εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση για δεξιότητες και δια βίου μάθηση

ΘΣ 10 ΚΑΙ ΕΛΕΤ

Οι επενδύσεις στα πλαίσια του **ΕΚΤ** πρέπει:

- να στηρίζουν ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα,
- να αναδιαρθρώνουν και να εκσυγχρονίζουν τις διαδικασίες,
- να βελτιώνουν την αντιστοιχία μεταξύ των προσφερόμενων δεξιοτήτων και της ζήτησης στην αγορά εργασίας,
- να προετοιμάζουν τα εκπαιδευτικά συστήματα για την μετάβαση προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα,
- οι επιτυχημένες επενδύσεις απαιτούν συμπράξεις μεταξύ της ανώτερης εκπαίδευσης, του τομέα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), της έρευνας και των επιχειρήσεων, καθώς και της αγοράς εργασίας.

Το **ΕΓΤΑΑ** συνεισφέρει σε αυτόν τον ΘΣ μέσω:

- στήριξης της επαγγελματικής κατάρτισης και των δράσεων απόκτησης δεξιοτήτων, όπως μαθήματα κατάρτισης, εργαστήρια και εξατομικευμένη καθοδήγηση,
- χρηματοδότησης δράσεων επίδειξης και ενημέρωσης προς όφελος αυτών που εργάζονται στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας, των διαχειριστών γης και ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές,
- βραχυπρόθεσμων ανταλλαγών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διαχείρισης δασών καθώς και επισκέψεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και δάση,
- χρηματοδότησης συμβουλευτικών υπηρεσιών για ΜΜΕ και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε αγροτικές περιοχές.

Το **ΕΤΠΑ** μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επιπλέον, η εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση για δεξιότητες και δια βίου μάθηση μπορούν να λάβουν χρηματοδότηση μέσω των προγραμμάτων για την Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία.

ΘΣ 10 ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Οι **δράσεις Marie Skłodowska -Curie (MSCA - Marie Skłodowska-Curie actions)** στα πλαίσια του Ορίζοντα 2020 μπορεί να στηρίξει την απασχόληση στην έρευνα και την κινητικότητα των εργαζομένων για τους ερευνητές. Θα πρέπει να είναι συντονισμένη με τις επενδύσεις του ΕΚΤ σε αυτόν τον τομέα.

Το ΕΚΤ μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να συμπληρώσει τη χρηματοδότηση του **Erasmus+** για εξερχόμενους σπουδαστές/ασκούμενους/μαθητευόμενους (ΚΑ1) σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι υποτροφίες του Erasmus+ σχεδιάστηκαν για να καλύψουν ένα φάσμα εξόδων, όπως ταξίδια, έξοδα διαβίωσης, βιβλία και εξοπλισμό. Δεν είναι δυνατή η χρήση του ΕΚΤ για τη συμπλήρωση των επιχορηγήσεων σε μεμονωμένους δικαιούχους που ήδη λαμβάνουν υποτροφίες Erasmus+. Ωστόσο, το ΕΚΤ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση επιχορηγήσεων στη λεγόμενη «μηδενική επιχορήγηση από κονδύλια της ΕΕ για μετακινούμενους» που αφορά συμμετέχοντες στο Erasmus+, που δεν λαμβάνουν υποτροφία Erasmus+ αλλά πηγαίνουν σε συμμετέχοντα ιδρύματα που λαμβάνουν κεφάλαια διαχείρισης.

Το ΕΚΤ μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση προπαρασκευαστικών, συμπληρωματικών ή άμεσα σχετιζόμενων δραστηριοτήτων σε ιδρύματα εταιρών που συμμετέχουν στο Erasmus+ στα πλαίσια της βασικής δράσης 2, **Στρατηγικές συμπράξεις/ Συμμαχίες γνώσης/ Τομεακές συμμαχίες δεξιοτήτων** (ΚΑ2). Το ΕΚΤ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κλιμάκωση δραστηριοτήτων που αρχικά αναπτύχθηκαν στα πλαίσια υποστήριξης πολιτικής του Erasmus+ (ΚΑ3).

Σε οποιαδήποτε από αυτές τις περιπτώσεις, η χρηματοδότηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί είτε διαδοχικά, είτε παράλληλα ή εναλλακτικά. Ο συνδυασμός χρηματοδοτήσεων στα πλαίσια του ίδιου έργου δεν είναι εφικτός.

Ο στόχος 3 του **Προγράμματος της ΕΕ για την υγεία** για καινοτόμα, αποδοτικά και βιώσιμα συστήματα υγείας περιλαμβάνει δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης των εργαζομένων στον τομέα της υγείας.

4.11. ΘΣ 11: Ενίσχυση της θεσμικής επάρκειας δημόσιων αρχών και παραγόντων, και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση

Η ποιότητα της δημόσιας διοίκησης έχει άμεσο αντίκτυπο στο οικονομικό περιβάλλον και συνεπώς είναι ύψιστης σημασίας για την τόνωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Ο εκσυγχρονισμός των δημόσιων φορέων ήταν επομένως καταγεγραμμένος ως μια από τις βασικές προτεραιότητες της ΕΕ για την επιτυχημένη υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Η ενίσχυση της θεσμικής επάρκειας στη διοίκηση και το δικαστικό τομέα στηρίζεται από το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ προκειμένου να δημιουργηθούν φορείς οι οποίοι είναι:

- σταθεροί και προβλέψιμοι,
- αρκετά ευέλικτοι ώστε να αντιδρούν στις πολλές κοινωνικές προκλήσεις,
- ανοιχτοί στο διάλογο με το κοινό,
- σε θέση να μπορούν να θεσπίζουν νέες λύσεις πολιτικής και να παρέχουν καλύτερες υπηρεσίες.

Η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο του δημόσιου τομέα προσανατολίζεται σε πιο αποτελεσματικές οργανωτικές διαδικασίες, σύγχρονη διοίκηση, δραστήριους και με επαρκή κατάρτιση δημόσιους υπαλλήλους και δικαστές.

ΘΣ 11 ΚΑΙ ΕΔΕΤ

Η στήριξη του **ΕΚΤ** θα πρέπει να εστιάζει σε οριζόντιες μεταρρυθμίσεις για την προώθηση της καλής διακυβέρνησης. Οι βασικές δράσεις μπορούν να περιλαμβάνουν:

- ανάπτυξη δεξιοτήτων σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας,
- εκσυγχρονισμό και βελτιστοποίηση των εσωτερικών διαδικασιών στους δημόσιους φορείς και υπηρεσίες,
- βελτίωση στη διαμόρφωση και εφαρμογή των πολιτικών,
- βελτίωση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των φορέων, καθώς και με τα ενδιαφερόμενα μέρη,
- βελτίωση στη παροχή και ποιότητα των υπηρεσιών,
- ανάπτυξη κατάλληλων οργανωτικών δομών,
- εισαγωγή στρατηγικών και πολιτικών ανθρωπίνων πόρων,
- ανάπτυξη των πληροφοριακών και τεχνικών πόρων.

Η στήριξη αυτού του είδους είναι εφικτή μόνο σε Κράτη Μέλη με τουλάχιστον μια λιγότερο ανεπτυγμένη περιφέρεια ή σε Κράτη Μέλη που είναι επιλέξιμα για ενίσχυση από το Ταμείο Συνοχής.

Επιπλέον, το ΕΚΤ θα στηρίξει την ενίσχυση της επάρκειας σε όλους τους τύπους περιφερειών μέσω:

- ενίσχυσης επάρκειας των παραγόντων, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις,
- ανάπτυξης τομεακών και εδαφικών συμφώνων στους τομείς της απασχόλησης, κοινωνικής ένταξης, υγείας και εκπαίδευσης σε όλα τα εδαφικά επίπεδα.

Η στήριξη του **ΕΤΠΑ** και του **ΤΣ** θα είναι διαθέσιμη για δημόσιους φορείς, κοινωνικούς εταίρους και άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις για:

- ενίσχυση της θεσμικής επάρκειας και αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και των δημόσιων υπηρεσιών που σχετίζονται με την υλοποίηση του ΕΤΠΑ και του ΤΣ,
- στήριξη και συμπλήρωση δράσεων του ΕΚΤ, περιλαμβάνοντας όπου είναι απαραίτητο την προμήθεια εξοπλισμού και υποδομών για τη στήριξη του εκσυγχρονισμού των δημόσιων υπηρεσιών σε τομείς όπως, απασχόληση, εκπαίδευση, υγεία, κοινωνικές πολιτικές και φορολογία,
- διοικητική επάρκεια που σχετίζεται με την Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία (μόνο το ΕΤΠΑ).

ΘΣ 11 ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΕ

Το πρόγραμμα «**Δικαιοσύνη**»¹⁷ προωθεί τη δικαστική συνεργασία σε αστικά και ποινικά θέματα, βοηθάει στην εκπαίδευση δικαστών, εισαγγελέων και άλλων επαγγελματιών του νομικού χώρου, και στηρίζει τη δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση των ναρκωτικών. Το πρόγραμμα βοηθά να εξασφαλιστεί η κατάλληλη πρόσβαση στην δικαιοσύνη για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη.

Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω δραστηριοτήτων ανάλυσης, προετοιμασίας οδηγών και εκθέσεων, συνεδρίων, δραστηριοτήτων κατάρτισης, διαφορετικών μορφών αμοιβαίας μάθησης και συνεργασίας, καθώς και ανάπτυξης και διατήρησης συστημάτων και εργαλείων, περιλαμβάνοντας την περαιτέρω ανάπτυξη της πύλης για την ευρωπαϊκή ηλε-δικαιοσύνη. Ο προϋπολογισμός είναι 378 εκατομμύρια EUR.

Η διαχείριση του προγράμματος γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων. Η συμμετοχή είναι ανοικτή σε όλους τους φορείς και τα νομικά πρόσωπα. Κερδοσκοπικοί φορείς μπορούν να συμμετέχουν σε συνεργασία με μη κερδοσκοπικούς ή δημόσιους οργανισμούς.

► Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα «Δικαιοσύνη».

Το πρόγραμμα «**Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια**» προωθεί και προστατεύει συγκεκριμένα δικαιώματα και ελευθερίες των ατόμων τα οποία προκύπτουν από το δίκαιο της ΕΕ. Προωθεί την ισότητα των φύλων, καταπολεμά όλες τις μορφές διάκρισης και αγωνίζεται κατά του ρατσισμού. Επιπλέον, στοχεύει στην αποτελεσματική και συνεπή εφαρμογή του δικαίου και των πολιτικών της ΕΕ στα Κράτη Μέλη, στην προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας και αμοιβαίας γνώσης.

Οι υποστηριζόμενες δραστηριότητες θα περιλαμβάνουν δραστηριότητες ανάλυσης, συνέδρια, δραστηριότητες κατάρτισης, διαφορετικές μορφές αμοιβαίας μάθησης και συνεργασίας, καθώς και στήριξη σε ΜΚΟ για την υλοποίηση δράσεων με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, και στήριξη σε Κράτη Μέλη για την υλοποίηση των ευρωπαϊκών εργαλείων και πολιτικών. Ο προϋπολογισμός για αυτό το πρόγραμμα είναι 439 εκατομμύρια EUR.

Η διαχείριση του προγράμματος γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι ανοικτή σε όλους τους φορείς και τα νομικά πρόσωπα. Κερδοσκοπικοί φορείς μπορούν να συμμετέχουν σε συνεργασία με μη κερδοσκοπικούς ή δημόσιους οργανισμούς.

► Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια».

Το πρόγραμμα «**Ευρώπη για τους πολίτες**»¹⁸ στοχεύει στην προώθηση της κατανόησης των πολιτών σχετικά με την ΕΕ, την ιστορία και τη διαφορετικότητά της. Εστιάζει επίσης στην ευρωπαϊκή ιθαγένεια και στη βελτίωση των συνθηκών για τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και τη δημοκρατική συμμετοχή, με την προαγωγή της κατανόησης των πολιτών σχετικά με τη διαδικασία χάραξης πολιτικής της ΕΕ και την προώθηση των ευκαιριών. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος είναι 185 εκατομμύρια EUR.

17 [Κανονισμός \(ΕΕ\) Αριθ. 1382/2013](#)

18 [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 390/2014](#)

Η διαχείριση του προγράμματος γίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού. Αιτήσεις στις ανοικτές προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων μπορούν να υποβάλλουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που προωθούν την ευρωπαϊκή ιθαγένεια και την ενσωμάτωση, ιδίως τοπικές και περιφερειακές αρχές, επιτροπές αδελφοποίησης, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, κ.λπ.

► **Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες».**

Το πρόγραμμα «Hercule III»¹⁹ καταπολεμά την απάτη και κάθε άλλη παράνομη δραστηριότητα που είναι σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του λαθρεμπορίου και της παραποίησης τσιγάρων. Συμβάλλει στην ενίσχυση της διακρατικής συνεργασίας και του συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ των αρχών των Κρατών Μελών, της Επιτροπής και της OLAF. Το πρόγραμμα παρέχει τεχνική συνδρομή στις αρχές των Κρατών Μελών προκειμένου να ενισχύσουν την επιχειρησιακή και ερευνητική τους επάρκεια. Χρηματοδοτεί επίσης κατάρτιση, συνέδρια και σεμινάρια για επαγγελματίες επιβολής του νόμου για τη βελτίωση των δεξιοτήτων τους και για να διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών.

► **Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα «Hercule III».**

Το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας συστάθηκε για να ενισχύσει την αστυνομική συνεργασία και να καταπολεμήσει το οργανωμένο έγκλημα. Η ενίσχυση της εθνικής επάρκειας για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η προστασία της οικονομίας από τη δεισδυσία εγκληματικών στοιχείων και η μείωση των οικονομικών κινήτρων με την κατάσχεση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων προερχόμενων από εγκληματικές ενέργειες, είναι μεταξύ των βασικών προτεραιοτήτων της. Οι κύριες ομάδες προτεραιότητας είναι οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου και άλλες υπηρεσίες ασφαλείας.

► **Περισσότερες πληροφορίες για το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας.**

Το πρόγραμμα «Pericles»²⁰ χρηματοδοτεί την ανταλλαγή, συνδρομή και κατάρτιση για αρχές, τράπεζες και άλλους που σχετίζονται με την καταπολέμηση παραχάραξης του ευρώ - τόσο στην ευρωζώνη όσο και σε χώρες της ΕΕ που είναι εκτός της ευρωζώνης. Στοχεύει στην καλύτερη προστασία για τα χαρτονομίσματα και τα νομίσματα του ευρώ στην Ευρώπη και παγκόσμια - διασφαλίζοντας πως τα μέτρα ενάντια στην παραχάραξη έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα σε όλη την ΕΕ, σεβόμενη τις διαφορετικές εθνικές παραδόσεις και βελτιώνοντας τη συνεργασία μεταξύ των αρχών. Ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για το πρόγραμμα κατά τη διάρκεια του παρόντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου είναι 7,3 εκατομμύρια EUR και υλοποιείται στη βάση ετήσιων προγραμμάτων εργασίας.

► **Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα «Pericles».**

19 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 250/2014 – OJ L84, 20.3.2014, σ. 6.

20 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 331/2014 – OJ L 103, 05.04.2014

5. Άλλες Χρησιμες Πληροφορίες

5.1. Ηλεκτρονικός κατάλογος ελέγχου για τους δικαιούχους

Μια κατάσταση ελέγχου είναι διαθέσιμη ηλεκτρονικά για να βοηθήσει στον περιορισμό των ευρωπαϊκών ταμείων που θα μπορούσαν να είναι διαθέσιμα για διαφορε-

τικά είδη επενδύσεων και κατηγοριών δικαιούχων.

5.2. Προβολή της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης

Οι δικαιούχοι των ευρωπαϊκών ταμείων είναι υποχρεωμένοι να αναγνωρίσουν την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση στις επικοινωνιακές τους προβολές. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να περιλαμβάνουν το έμβλημα της ΕΕ και το κατάλληλο κείμενο τονίζοντας τα χαρακτηριστικά της χρηματοδότησης.

[Κατευθυντήριες γραμμές](#) με τον τίτλο «Η χρήση του εμβλήματος της ΕΕ στο πλαίσιο των προγραμμάτων της ΕΕ: Κατευθυντήριες γραμμές για δικαιούχους και άλλα τρίτα μέρη», εξηγούν όλη τη διαδικασία και είναι διαθέσιμες σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ.

5.3. Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και ο Χάρτης Θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ

Οι πράξεις που στηρίζονται από τα ταμεία της ΕΕ πρέπει να συμμορφώνονται με το δίκαιο της ΕΕ και τους σχετικούς εθνικούς νόμους. Ο ευρύς κατάλογος του σχετικού εφαρμοστέου δικαίου της Ένωσης καλύπτει, μεταξύ άλλων, το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ο οποίος είναι νομικά δεσμευτικός μετά την υιοθέτηση της Συνθήκης της Λισαβόνας.

Εφαρμόζεται στα Κράτη Μέλη όποτε εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ. Είναι επομένως σημαντικό οι δικαιούχοι να διασφαλίζουν πως τα έργα τους διεξάγονται με πλήρη σεβασμό στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.²¹

21 Περισσότερες πληροφορίες για το [Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων](#) και το [πλήρες κείμενο του Χάρτη](#) μπορείτε να συμβουλευθείτε στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής. Ένα χρήσιμο ηλεκτρονικό εργαλείο που επιτρέπει στους χρήστες να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα στην ΕΕ και τα Κράτη Μέλη του είναι το [«Charterpedia»](#) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

AMIF	Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (Asylum, Migration and Integration Fund)
CLLD	Ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (Community-Led Local Development)
COSME	Ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises)
EACEA	Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency)
EaSI	Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (Employment and Social Innovation programme)
EASME	Εκτελεστικός Οργανισμός για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises)
EEN	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιχειρήσεων (Enterprise Europe Network)
EFG	Διευκόλυνση μετοχικού κεφαλαίου για την ανάπτυξη (Equity Facility for Growth)
EIT	Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (European Institute of Innovation and Technology)
EUR	Ευρώ
EURES	Ευρωπαϊκές υπηρεσίες απασχόλησης, το Ευρωπαϊκό δίκτυο θέσεων εργασίας
FNS	Σύστημα κοινοποίησης απάτης (Fraud Notification System)
H2020	Ορίζοντας 2020 (Horizon 2020)
HTA	Αξιολόγηση των τεχνολογιών της υγείας (Health Technology Assessment)
INEA	Εκτελεστικός οργανισμός καινοτομίας και δικτύωσης (Innovation and Network Executive Agency)
KA	Βασική δράση (Key Action)
LEIT	Υπεροχή σε τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και βιομηχανικές τεχνολογίες (Leadership in Enabling and Industrial Technologies)
LGF	Διευκόλυνση εγγύησης δανείων (Loan Guarantee Facility)
LIFE	Το χρηματοδοτικό μέσο για το περιβάλλον (L'Instrument Financier pour l'Environnement)
MA	Διαχειριστική αρχή (Managing Authority)
MERIKΑ	Έρευνα και καινοτομία για τη θαλάσσια ενέργεια και επιτάχυνση γνώσης (Marine Energy Research Innovation and Knowledge Accelerator)
MSCA	Δράσεις Marie Skłodowska-Curie (Marie Skłodowska-Curie actions)
NCFE	Χρηματοοικονομικό εργαλείο χρηματοδότησης φυσικού κεφαλαίου (Natural Capital Financing Facility)
NCP	Εθνικά σημεία επαφής (National Contact Points)
OLAF	Ευρωπαϊκή υπηρεσία καταπολέμησης της απάτης (European Anti-fraud Office)
PEACE	Πρόγραμμα της ΕΕ για την ειρήνη και τη συμφιλίωση στη Βόρεια Ιρλανδία και την όμορη περιοχή της Ιρλανδίας
VET	Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (Vocational Education and Training)
AEE	Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα

ΓΔ	Γενική Διεύθυνση
ΔΕΔ-Μ	Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών
ΔΣΕ	Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
Ε&Κ	Έρευνα και καινοτομία
ΕΓΤΑΑ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΕΔΕΤ	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΣ	Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΣΕ	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας
ΕΤαΕ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΤΘΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΘΣ	Θεματικός Στόχος
ΚΓΚ	Κοινότητα Γνώσης και Καινοτομίας
ΚΓΠ	Κοινή Γεωργική Πολιτική
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
ΜΜΕ	Μικρομεσαία επιχείρηση
ΜΠΒ	Μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας
ΟΕΕ	Ολοκληρωμένη Εδαφική Επένδυση
ΟΤΔ	Ομάδα τοπικής δράσης
ΠΑΑ	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
ΠΠ7	Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο
ΣΕΣ	Συμβάσεις Εταιρικής Σχέσης
ΤΑΕΕ	Ταμείο αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΤΠΕ	Τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών
ΤΣ	Ταμείο συνοχής

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Καθοδήγηση για Δικαιούχους των Ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων και συναφών εργαλείων της ΕΕ

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2014 — 58 σελ. — 21,0 x 29,7 cm

ISBN 978-92-79-46078-4

doi:10.2776/863100

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Εκδόσεις που διατίθενται δωρεάν:

- μέσω του EU Bookshop (<https://bookshop.europa.eu/el/home/>);
- από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Κράτη Μέλη ή στο εξωτερικό. Μπορείτε να βρείτε τα στοιχεία επικοινωνίας στο διαδίκτυο (<http://ec.europa.eu>) ή στέλνοντας φαξ στο +352 2929-42758.

Εκδόσεις που διατίθενται επί πληρωμή:

- μέσω του EU Bookshop (<https://bookshop.europa.eu/el/home/>).

Συνδρομές επί πληρωμή (π.χ. ετήσιες σειρές της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και συλλογές της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης):

- μέσω ενός εμπορικού αντιπροσώπου της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

